

DZIEŃ POMORSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Dzisiejszy numer liczy **8 str.**

Naczelny Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 12-2 w poł.

Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza

Konto czekowe P. K. O. Nr. 160-315

Cena numeru w Toruniu i na prowincji **gr. 20**

Rekopisów Redakcja nie zwraca

Redakcja Administracja: Toruń, Szeroka 11

Telefon Redakcji dziennej 747, 748, Telefon Redakcji nocnej 749.

Oddziały: Gdańsk, Kaszubski Rynek 21, tel. 214-94 - Gdynia, ul. 10 Lutego, tel. 15-44 - Grudziąz, ul. Sienkiewicza 9, tel. 442. Weiherowo, ul. Gdańska 4, tel. 64, - Bydgoszcz, ul. Mostowa 6, tel. 22-18, - Inowrocław, ul. Marsz. Piłsudskiego 4a, tel. 602.

Rok V.

Toruń, wtorek 17 stycznia 1933

Nr. 13

„Co naszym było, to naszym jest i naszym pozostanie”

Konferencja porozumienia prasowego Czechosłowacji i Polski

przeciwko niemieckiej propagandzie rewizjonistycznej

Warszawa, 16. 1. (Pat). Wczoraj w południe w sali konferencyjnej Banku Gospodarstwa Krajowego odbyło się uroczyste posiedzenie konferencji porozumienia prasy czechosłowackiej i polskiej. W posiedzeniu tem wzięli udział członkowie poselstwa czechosłowackiego w Warszawie z p. ministrem Girsą na czele, przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych z naczelnikiem wydziału prasowego p. Przesmyckim, przedstawiciele Ministerstwa Przemysłu i Handlu, wiceprezes Związku Dziennikarzy R. P. red. Grostern, prezes PKO. dr. Gruber, przedstawiciele świata gospodarczego, naukowego i kulturalnego stolicy, delegaci towarzyszący polsko - czechosłowackiego w Warszawie oraz liczne grono dziennikarzy polskich.

Konferencję zabrał i powitał zebranych prezes komitetu porozumienia prasowego czechosłowackiego red. Bazylewski, który zaznaczył, że zbliżenie między obu narodami i państwami przyspieszają i potęgają okoliczności zewnętrzne i zmuszają do uświadomienia sobie wspólności interesów. Wśród społeczeństwa polskiego i czechosłowackiego — ciągnął red. Bazylewski — biorą górę instynkty solidarności.

Z kolei przemawiał senator Pichl, wyrażając radość, że jako prezes organizacji dziennikarzy czechosłowackich może pozdrowić obecny zjazd.

Następnie imieniem p. ministra Becka, przywitał zjazd p. Przesmycki, poczem przemówienie wygłosił p. Chajek, który należał do najbliższych współpracowników ministra Bessasa.

W ATMOSFERZE PRZYJAŹNI I ZAUFANIA

P. Chajek zaznaczył, że cele zetknięcia przez porozumienie prasowe polsko - czechosłowackie przekraczają znacznie ramy zwykłej współpracy organizacyjnej zawodowych i pełnią przedewszystkiem w przywróceniu w obu społeczeństwach atmosferę przyjaźni i zaufania, koniecznej w stosunkach między państwami. Konieczność współpracy Polski i Czechosłowacji, wynika nie tylko z geograficznego położenia obu państw i pokrewieństwa rasowego, nie tylko z gospodarczego układu stosunków, ale też wspólnej przeszłości i wspólnych interesów politycznych. Mówca powołał się na autorytatywne słowa czechosłowackiego uczonego dr. Krofity, który niedawno oświadczył, że wynik wojny nie tylko przywrócił Polsce i Czechosłowacji niepodległość, ale też związał oba narody nierozdzielalnym wspólnym celem, którym jest utrzymanie całkowitej politycznej, moralnej i materialnej niezależności. Z tych przesłanek wynika w teraźniejszości i przyszłości zadanie porozumienia prasowego polsko - czechosłowackiego.

Następnie były komisarz generalny Rzeczypospolitej w Gdańsku p. Strasburger wygłosił odczyt pod tytułem: „GDYNIA, GDANSK, MORZE”. Prelegent wskazał na historyczne i etnograficzne prawa Polski do posiadania morza, które jest jednocześnie dostępem do orza nie tylko Rzeczypospolitej Polskiej, ale Czechosłowacji.

GDYNIA — GŁÓWNYM PORTEM CZECHOSŁOWACJI

Jako ostatni przemawiał p. Sychowski, wzywając do odczytu p. Strasburgera mów oświadczył, że Polska i Czechosłowacja uzupełniają się geograficznie. Czechosłowacja

nie ma dostępu do morza, a jako państwo przemysłowe, które wywozi fabrykaty i dowozi surowce, potrzebuje portu morskiego. Polska posiada doskonały port w Gdyni, który stopniowo musi się stać głównym portem i dla Czechosłowacji. Mówca podkreślił, że niema trudności dla zupełnego porozumienia się czechosłowackiego wywozu i dowozu w kierunku Gdyni, co przy wzajemnym porozumieniu gospodarczym mogłoby przynieść wspaniałą organizację. Dalej mówca wskazując na możliwości gospodarcze Czechosłowacji i Polski, podkreślił, że w stosunkach wzajemnych obu narodów nie można odczuć żadnych antagonizmów. Red. Sychowski uznał konieczność daleko idącej współpracy gospodarczej obu państw, podkreślając, że popularyzowanie tej myśli jest czołowym obowiązkiem Polski i Czechosłowacji. Dalej mówca oświadczył, że na kwestię polsko - słowackiego zbliżenia gospodarczego nie można zapatrywać się tylko pod kątem widzenia interesów gospodarczych, trzeba na nie patrzeć z punktu widzenia polityki międzynarodowej. Przy dzisiejszych warunkach najściślejsza współpraca Polski i Czechosłowacji na polu gospodarczym powiększyłaby wybitnie znaczenie i wpływ tych państw, które występują za odbudową gospodarczą i przeciwko rewizji postanowień traktatów pokojowych. Porozumienie prasy czechosłowacko - polskiej jeszcze w r. 1928 uchwalilo rezolucję, potępiającą propagandę, zagrażającą pokojowi. W ostatniej dobie dziennikarze polscy i czechosłowaccy powinni energiczniej, niż kiedykolwiek wystąpić przeciwko wszelkim próbom rewizjonistycznym i nie dopuścić, aby ktokolwiek z ich szeregów pisał i postępował inaczej. Hasło jest jasne i proste: „CO NASZEM BYŁO, TO NASZEM JEST I NASZEM POZOSTANIE”.

Na tem posiedzenie zakończono. Po śniadaniu koleżeńskim goście czechosłowaccy byli obecni w Teatrze Narodowym na przedstawieniu „Wesele” Wyspiańskiego.

NA GROBIE SP. ŻWIRKI I WIGURY.

Warszawa, 16. 1. (Pat). Bawiący w Warszawie dziennikarze czechosłowaccy, członkowie komitetu porozumienia prasowego Czechosłowacji i Polski złożyli wczoraj na cmentarzu powązkowskim na grobie sp. Żwirki i Wigury laurowy wieniec. Wieniec opatrzony był wstęgami o barwach narodowych, czechosłowackich z napisem: „Żwirce i Wigurze. Bohaterom, którzy padli na naszej ziemi — dziennikarze czechosłowaccy”.

Następnie udano się na grób sp. red. Zdzisława Dębickiego, gdzie delegacja złożyła wieniec z napisem: „Zdzisławowi Dębickiemu, założycielowi porozumienia prasy czechosłowackiej i polskiej, dziennikarze czechosłowaccy”.

Projekt „ocalenia publicznego”

Rząd francuski zakończył prace nad swym projektem oszczędnościowym

Paryż 16. 1. (PAT). W nocy z soboty na niedzielę rząd francuski zakończył prace nad projektem finansowym. Jak informują, rząd postanowił skasować zaopatrzenia emerytalne wódw po inwalidach wojennych, które ponownie wyszły zamąż. Ponadto rząd zamierza oszczędzić około 200 milionów franków przez zniesienie pewnych świadczeń dla byłych kom-

batantów, którzy na to wyrazili swoją zgodę.

Rząd zrezygnował z zamierzonej obniżki emerytur, przesuwając jednocześnie maksymalne granice wieku z 55 lat na 60.

Ma być utworzona loteria krajowa, z której zysk dla państwa obliczono na 1 miliard.

Pobory funkcjonariuszów państwowych, przewyższające 12 miliardów franków rocz-

nie mają ulec redukcji od 2 do 10 proc.

Oszczędność, uzyskana tą drogą wyniosła około 500 milionów franków. Redukcja ma charakter prowizoryczny i będzie stosowana tylko w ciągu bieżącego roku.

Kredyty trzech ministerstw: wojny lotniczej i marynarki zostały obniżone o 650 milionów. Skreślenie diety personelu wojskowego i cywilnego, zatrudnionego przez władze wojskowe przyniosą 300 milionów nowych oszczędności. Redukcja kredytów innych ministerstw wyniesie rocznie 350 milionów franków.

Co się tyczy zwiększenia dochodów rządu, zarządzona jest podwyżka opłat od rezerw importu, co wyniesie 250 milionów dochodu. Podwyżka opłat od transportów kolejowych wyniesie 210 milionów. Następnie uchwalono podwyższyć opłaty stemplowe od czeków, co razem z podwyżką innych opłat ma przynieść rocznie 700 milionów dochodu.

Rząd zrezygnował z podwyższenia stawek celnych od przywozu cukru i kawy.

Grupy centrowe i prawicowe wykazują nieprzychylny stosunek wobec obniżenia kredytów ministerstwa obrony narodowej.

W kotle wiecznej rewolucji

Zamieszki anarchizujące w Hiszpanii

Paryż, 16. 1. (Pat). Władze policyjne aresztowały wczoraj w Barcelonie niebezpiecznego anarchistę Pometa, u którego wykryto tajną fabrykę bomb.

Ubiegłej nocy ze względu na pogłoski o mającym nastąpić strajku kolejowym władze policyjne w Barcelonie zarządziły specjalne pogotowie na dworcu i linie kolejowe obstawione zostały przez policję.

W nocy w dzielnicy robotniczej doszło do bójki między policjantem a rewolucjonista-

mi. Jeden policjant został zabity, dwóch przechodniów ciężko ranionych. W innej części miasta wywiązała się również walka między policją a rewolucjonistami, przy czem dwóch rewolucjonistów poniosło śmierć.

W Madrycie również zostały zastosowane specjalne zarządzenia. Gmachy publiczne oraz dworce strzeżone są przez wzmocnione oddziały policyjne.

Apetyty niemieckie na Kłajpedę

Manifestacja w ścieńce pruskiej

Berlin, 16. 1. (Pat). W 10-tą rocznicę zajęcia Kłajpedy przez oddziały litewskie odbyła się wczoraj w gmachu sejmu pruskiego manifestacja na rzecz przyłączenia okręgu kłajpedzkiego do Rzeszy. W obchodzie oprócz Związku Niemców kłajpedzkich uczestniczyli również niemieckie organizacje ojczyzniane, m. in. Zwią-

zek Poznańczyków, Związek Niemców górnośląskich i Związek Niemców Zagłębia Saary. Wygłoszono szereg przemówień, atakujących ostro Litwę, przy czem poszczególni mówcy podkreślali, że naród litewski zawdzięcza swoją samodzielną państwową łascę Niemców.

Ambasador Chlapowski u wiceministra Cofa

Paryż 16. 1. (PAT). Wczoraj po południu podsekretarz stanu w ministerstwie spraw zagranicznych p. Cot przyjął ambasadora Rzplitej p. Chlapowskiego.

Mistrz Paderewski w Paryżu

Paryż 16. 1. (PAT). Wczoraj przybył tu z Londynu Ignacy Paderewski, który niebawem zamierza odjechać do Stanów Zjednoczonych.

Nowy gabinet rumuński

Bukareszt, 16. 1. (Pat). Vajda Vojvod utworzył gabinet, który niemal nie różni się w swoim składzie od rządu poprzedniego. Zmiana zaszła jedynie na stanowisku ministra spraw wewn. Po Michalake ministerstwo objął Mironesco. Nowy rząd będzie rozporządzał silną większością w parlamencie. Opiera się on na tych samych stronnictwach, co rząd poprzedni.

Poznań w ciemnościach

Przyczyna zastoju w elektrociepłowni — mróz

Poznań, 16. 1. (PAT). W nocy z soboty na niedzielę około 3 nad ranem zgasiły wszystkie lampy elektryczne w mieście i w prywatnych mieszkaniach, co wywołało duże zamieszanie. Przyczyna, która spowodowała brak prądu, była oryginalna. Ma nowicje nowa elektrownia miejska w Poznaniu znajduje się nad brzegiem Warty, której wody zasilają turbiny elektryczne. Wskutek mrozu i dużej kry na Warcie został zatamowany dopływ wody do turbin i elektrownia stanęła. Dopiero po 3 godzinach pracy straży ogniowej i wojska zdolano przeskoczyć usunąć i elektrownię uruchomiono.

Troć cznu wypadku Polaka w Hawrze

Paryż 16. 1. (PAT). Donoszą z Havru, że wczoraj w porcie wpadł do kanału w zamkniętym samochodzie obywatel polski Dąbski. Pomimo natychmiastowej pomocy Dąbski nie mógł wzdostać się z samochodu i utonął.

Zamach na pokój Europy

Pomorze — gwarancją bezpieczeństwa europejskiego

Pod formułą „rewizji granic” i „zwrotu Pomorza” Niemcy rozumieją odepchnięcie Polski od morza, ponowny zabór ziem odwiecznie i etnograficznie polskich — Pomorza, Wielkopolski, Śląska. Cała, bez żadnych wyjątków, świadoma opinia polska zdaje sobie jasno sprawę z tego, że pozbawiona swobodnego dostępu do morza i rdzennych ziem swoich o największym procencie ludności czystopolskiej, Polska utraciłaby na rzecz Niemiec swą niezależność gospodarczą, a co za tem idzie — i polityczną.

Rozumiemy tedy, że rewizjonizm niemiecki oznacza w istocie ponowny rozbiór Polski, a posiadanie ziem, które Niemcom podoba się nazywać „korytarzem”, jest dla Polski kwestją życia i śmierci.

Nie może być! tedy mowy o układach, o targach i przetargach, o możliwości wywierania na Polskę jakichś nacisków dyplomatycznych lub pozyskiwaniu przez Niemcy obowiązujących dla Polski uchwał takich czy innych ciał lub konferencji międzynarodowych.

Jasne jest zatem, że, jeśli Niemcy mają również silną wolę odebrania nam naszych ziem zachodnich, jak silną jest, niezachwianą i niezłomną wolę Polski zachowania nie tylko tej bezspornej własności, ale i swego bytu niepodległego, w takim razie starcie tych przeciwnych dążeń może być rozstrzygnięte tylko siłą. Myliłby się jednak bardzo ten, kto przypuszczałby, że rozstrzygnięcie mogłoby być uzyskane w pojedynku zbrojnym pomiędzy Niemcami i Polską.

Aby zrozumieć, jaka nastąpiłaby sytuacja w wypadku, gdyby Niemcy ważyły się sięgnąć po argument siły zbrojnej w sporze pozorne granicznym, który obecnie przeciwko Polsce wszczynają narazie przez propagandę radiową i prasową, należy cofnąć się myślą nieco wstecz, ku czasom Wielkiej Wojny.

W trzecim roku trwania tych największych zapasów zbrojnych, jakie znają dotychczasowe dzieje ludzkości, wśród koalicji przeciwnieckiej zaczęła dojrzywać myśl, że jeśli wojna nie ma stać się bezmyślną rzezią obustronną, należy podnieść poziom celów, jakie mają być w jej wyniku osiągnięte, należy wyjść z określania tych celów poza ramy zwykłego starcia interesów poszczególnych państw i narodów.

Jeśli miliony trupów, morze przelanej krwi i zniszczenie kolosalnych dóbr ludzkich, cierpienia i ofiary całej niemal ludności naszego kontynentu nie miały pójść na marne, jako cel wojny należało koniecznie postawić takie zorganizowanie Europy powojennej, które zapewniłoby trwałe, możliwie wieczyste nawet pokój. Należało sięgnąć do najgłębszego źródła krwawych zapasów, jakie ogarnęły wszystkie niemal państwa Europy. Źródło to znaleziono w militarystyce pruskiej. I dlatego pierwszym celem wojny stało się zniszczenie militarystyki pruskiej.

Drugim celem wysuniętym przez koalicję w związku z poprzednim była przebudowa Europy na podstawie samostanowienia narodów o sobie, oczywiście tych, które w świadomości swej dojrzały do bytu niepodległego i posiadają dość siły do jego podźwignięcia. Dopiero po sformułowaniu tych celów, wojna nabrała dla koalicji głębokiej treści ideowej, co zdecydowało o przystąpieniu do koalicji Stanów Zjednoczonych i ogłoszenia słynnego orędzia prezydenta Wilsona, ustalającego cele wojny.

Fakt jest faktem, że wśród celów Wielkiej Wojny, jak je formułowała cała koalicja wraz ze Stanami Zjednoczonymi, niepodległość Polski nie była ani przypadkiem ani rezultatem li tylko sympatii Wilsona dla Ignacego Paderewskiego lub cennych dla nas zabiegów pułkownika House'a. Dla wszystkich bowiem uczestników Wielkiej Wojny, w miarę jej trwania, stało się jasne, że odbudowanie niepodległego, żywotnego, posiadającego swobodny dostęp do morza Państwa Polskiego jest głównym i niezbędnym warunkiem osiągnięcia tych celów, o jakie walczyli Francuzi, Anglicy, Belgowie, Włosi, Serbowie, Rumuni, Grecy i Por-

tugalczycy i dla których osiągnięcia ofiarowali swą krew i życie przybyli zza Oceanu Amerykanie, Kanadyjczycy, Australczycy. Nie mogło być mowy ani o zniszczeniu militarystyki pruskiej, ani o przebudowie Europy na zasadzie samostanowienia narodów bez odbudowy niepodległej, silnej Polski, posiadającej własny, swobodny dostęp do morza.

Dlatego odbudowa Polski stała się faktycznie — bez przesady stwierdzić to należy — nie tylko jednym z głównych ale poprostu głównym celem Wielkiej Wojny. Dlatego też Polska — znowu bez fałszywej skromności stwierdzić to możemy — jest główną podstawą nowego układu Europy i fundamentem pokoju. Niemcy, które celom wojennym koalicji przeciwstawiły cel swój własny — brutalną chęć panowania militarystyki pruskiej w całej Europie, a przez nią

i w świecie całym, — pragną dziś ten sam cel osiągnąć na drodze rzekomo „pokojujowej”.

Gdy konferencja 5-ciu mocarstw okazała się pobłażliwa dla odradzającego się ducha militarystyki pruskiej, którego zniszczenie było celem koalicji w Wielkiej Wojnie, Niemcy próbują obecnie podważyć, a jeśli się uda to i obalić główny filar nowego układu państw w Europie, Polskę, a więc zniszczyć drugi cel, jaki postawiła sobie zwycięska koalicja.

Tak samo jak w czasie Wielkiej Wojny, tak i obecnie, jedynym motorem dążeń niemieckich jest brutalna chęć panowania, osiągnięcie zbrojnej hegemonji w Europie i w świecie całym.

Poza skromną formułą „rewizji granic” i „odzyskania Pomorza” kryje się nie tylko ruina bytu niepodległego Polski, ale również i Belgji, Czechosłowacji,

B. minister Zaleski prezesem Banku Handlowego

Na posiedzeniu rady nadzorczej Banku Handlowego w Warszawie jednołośnie kooptowano do rady i wybrano na stanowisko prezesa rady nadzorczej Banku b. min. spraw zagranicznych p. Augusta Zaleskiego.

Jednocześnie na temże posiedzeniu powołani zostali do rady Banku pp.: Henryk Strasburger, b. komisarz generalny R. P. w wolnym mieście Gdańsku, Feliks Wiślicki, naczelny dyrektor Tomaszewskiej fabryki sztucznych jedwabiu, oraz Alfred Falter, prezes Towarzystwa „Robur”.

państw nadbałtyckich, rozbić Jugosławii, opanowanie Rumunii, Grecji, a dalej — osłabienie i ograbienie Francji i wznowienie aspiracji politycznych Niemiec na linii Berlin — Konstantynopol — Bagdad, a więc zagrożenie W. Brytanji w Indjach, wznowienie rywalizacji floty niemieckiej na morzach i oceanach z Francją i W. Brytanją.

Dlatego rewizjonizm niemiecki w tłumaczeniu na język faktów realnych oznacza katastrofę nowej wojny światowej.

Niemiecki atak na Pomorze

wywołał już w Czechosłowacji pogotowie działania

„Lidove Listy”, naczelnny organ czeskiego katolickiego stronnictwa ludowego, zamieszczają na naczelnym miejscu artykuł, omawiający niemieckie dążenia rewizjonistyczne. Pismo stwierdza, że rok 1933 będzie rokiem największego naporu niemieckiego w kierunku rewizji granic, po uzyskaniu przez Rzeszę innych ustępstw ze strony państw zwyciężonych.

Diennik pisze dosłownie: — Pomorze

polskie straj w pierwszym szeregu zainteresowań niemieckich mężów stanu. Historyczne, naturalne i gospodarcze prawa Polski do tej ziemi nie posiadają tu tej wartości, co kaprys niemiecki, by Prusy Wschodnie były połączone z Rzeszą. Krzyk niemiecki rozlega się po całym świecie, ale jest to krzyk niesprawiedliwy. Sprawiedliwszym byłoby, gdyby Polska żądała przyłączenia do niej Prus Wschodnich, ponieważ gospodarczo i geogra-

ficznie jej się należą a dla Niemiec są tylko wyludniająca się wyspa, zbyt wysuniętą naprzód, która nie będzie mogła utrzymać się przed przenikaniem bardzo silnie wzrastającej ludności polskiej i litewskiej. Niemcy zdają sobie sprawę z tego niebezpieczeństwa i dlatego chcą obecnie, w czasie koniunktury rewizjonistycznej, wymusić załatwienie sprawy na swoją korzyść — nim będzie za późno.

Żądania niemieckie — stwierdzają dalej „Lidove Listy” — są sprzeczne ze zdrowym rozsądkiem, sprzeczne z żywotnymi interesami wielkiego państwa słowiańskiego, sprzeczne ze wszystkimi podstawami przyszłości plemion Europy Wschodniej. Nie powinno się przed żądaniem tem ustępować, należy w zarodku energicznie przeciw niemu wystąpić. Państwa zwyciężone są dziś w takiej sytuacji, że poczynają dyktować. Węgier nie trzeba się obawiać, ponieważ powodzenie ich dążeń rewizjonistycznych jest zależne od powodzenia dążeń niemieckich. Dlatego też rewizjonizm niemiecki dotyczy nas (tj. Czechosłowacji) w tej samej mierze jak i Polski. Jeśli uda się Niemcom, wystąpią i Węgry. Dlatego z naszego punktu widzenia koniecznym jest przeciwstawienie się niemieckim dążeniom rewizjonistycznym; zwycięstwo ich byłoby niebezpieczne pośrednio i dla nas. Wołec zmienionych nastrojów niektórych dyplomatycznych kombinacji mocarstw należy stworzyć u nas silną linję indywidualnego, inteligentnego i silnego sprzeciwu czechosłowackiego.

Prace parlamentarne w komisjach

Sprawy skarbowe i przemysłowo-handlowe

Pod przewodnictwem posła Franciszka Czernichowskiego odbyło się posiedzenie grupy skarbowej, na którym przedyskutowano projekt rozporządzenia wykonawczego do ustawy konwersyjnej. Dyskusja wykazała, że projekt rozporządzenia wykonawczego przyniesie znaczną ulgę w spłacie kredytów długoterminowych, przedłużając w granicach ustawy konwersyjnej okresy spłat.

Wskutek rozłożenia spłat na dłuższe okresy i obniżenia oprocentowania nastąpi znacznie zmniejszenie półrocznych rat w spłacie kredytów długoterminowych, przez co spłata dostosowana zostanie do obniżonej zdolności płatniczej dłużników. Szczególnie wierzycielności rolnicze korzystać będą z maksymalnego okresu przedłużenia spłat, jakie dopuszcza ustawa konwersyjna.

Na posiedzeniu przedyskutowano również projekty ustaw przedłużonych przez rząd w sprawie przedłużenia terminu, do

którego przedsiębiorstwa przemysłowe i komunikacyjne w t. zw. trójkącie bezpieczeństwa mogą ubiegać się o ulgi, oraz o przekazania na własność Państwu Czerwonemu Krzyżowi nieruchomości po rosyjskim Czerwonym Krzyżu. Przedyskutowano projekt ustawy ramowej, upoważniającej rząd do zbywania i zamiany nieruchomości państwowych. Ponadto przedyskutowano kilka poselskich wniosków epizodycznych, które ze względu na ich złożony i demagogiczny charakter oraz dla braku jakiegokolwiek uzasadnienia rzeczowego postanowiono odrzucić.

W dniu 14 bm. obradowała grupa przemysłowa - handlowa nad projektami rządowymi o rozciągnięciu na województwo śląskie ustawy o nadzorze nad kotłami parowymi oraz w sprawie zmiany postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych.

Bilans Banku Polskiego

Dalszy wzrost zapasu złota

W ciągu pierwszej dekady stycznia zapas złota w Banku Polskim powiększył się o 100.000 zł do sumy 502,3 milj. zł, natomiast zapas pieniędzy i należności zagranicznych, zaliczonych do pokrycia, obniżył się o 7,6 milj. zł do sumy 40,9 milj. zł. Zmniejszył się również o 2,1 milj. zł stan walut i dewiz, niezaliczonych do pokrycia, i wynosi obecnie 86,1 milj. zł. Suma wykorzystanych kredytów, po znacznym wzroście w ciągu ostatniej dekady grudnia, notowanym zresztą w tym czasie corocznie w związku z ultimem roku, zmniejszyła się o 47,8 milj. zł, przyczem portfel wekslowy obniżył się o 36,3 milj. zł do 549,3 milj. zł, zaś pożyczki zastawowe — o 11,5 milj. zł do 102,6 milj. zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu powiększył się o 600.000 zł do sumy 41,3 milj. zł. Stan papierów procentowych własnych i funduszu zapasowego nieco się obniżył i wynosi: pierwszych — 13,2 milj. zł, drugich — 91,9 milj. zł. Pozycje „inne aktywa” oraz „inne pasywa” w związku ze sporządzeniem bilansu netto uległy znacznemu zmniejszeniu. „Inne aktywa” spadły o 47,5 milj. zł do 150,5 milj. zł, zaś „inne pasywa” o 61,7 milj. zł do 243,7 milj. zł.

Natychmiast płatne zobowiązania obniżyły się o 7,4 milj. zł i wynoszą 213,1 milj. zł. Spadek ten spowodowany został zmniejszeniem się prywatnych rachunków żyrowych, podczas gdy rachunki kas państwowych wykazały pewien wzrost. Obieg biletów bankowych, wskutek głównie spadku portfela wekslowego i pożyczek zastawowych, zmniejszył się o 35,6 milj. zł do sumy 967,2 milj. zł.

Mimo pewnego odpływu walut i dewiz, pokrycie tak kruszcowo - walutowe, jak i pokrycie wyłącznie złotem, wobec równoczesnego spadku sumy natychmiast płatnych zobowiązań i obiegu biletów bankowych, uległo zwiększeniu. Mianowicie pokrycie złotem i walutami zagranicznymi podniosło się z 45,02 do 46,02 proc., pokrycie zaś wyłącznie złotem wzrosło z 41,05 na 42,56 proc. Pokrycie kruszcowo-walutowe przekroczyło więc przepis statutowy o 6,2 proc., pokrycie zaś wyłącznie złotem wyższe jest od normy statutowej o 12,56 proc. Wzrosło również i to znacznie pokrycie złotem samego obiegu biletów, a mianowicie z 50,08 na 51,91 proc. Stopa dyskontowa banku pozostała niezmienną i wynosi 6 proc., zaś stawowa zaś — 7 proc.

Min. Szembek w Rzymie

Ambasador Skrzyński wydał obiad na cześć wiceministra Szembeka. W obiedzie wzięli udział kardynał Pacelli i członkowie korpusu dyplomatycznego, akredytowani przy Watykanie.

Zgon orędownika przyjaźni polsko-węgierskiej

W Budapeszcie zmarł w 74 roku życia b. konsul RP, Tadeusz Stamirowski. Zmarły był pierwszym przedstawicielem Niepodległej Polski na Węgrzech i działalnością swoją przyczynił się wielce do zacieśnienia węzłów przyjaźni polsko-węgierskiej.

Gadzinowe fundusze

Wychodząca w Frankfurcie „Volksstimme” donosi: z memorjału najwyższej pruskiej izby rachunkowej dowiaduje się ogół że rząd pruski wypłacił dziennikom politycznie umiarkowanym (a więc od demokratycznych począwszy, na prawo) w roku 1929—30, 2 miliony marek na „pielęgnowanie niemieckich kulturalnych potrzeb w rejonach wschodnich”. Socjalistyczno-demokratyczna prasa nie dostała żadnego „zaśluku”.

Szwedzka pożyczka dla Hitlera

„General Anzeiger” nawiązując do faktu, że Hitlerowi udało się zaciągnąć w Szwecji pożyczkę dla partji donosi z dobrze poinformowanego źródła, że pożyczka ta wyniesie około 5 milionów marek. Pożyczkę tę zagwarantowały kółka przemysłowe wostafisko-nadrzańskie.

Na czerwonym torze

„Czysta” piątka i walka z „wrogiem klasowym”

Czerwony wschodni nasz sąsiad rozga-
dził się ostatnio z całą rozlewnością, wła-
ściwą „szerokiej” rosyjskiej naturze.

Po obszernej mowie Molotowa podanej
przez nas przed paru dniami zostały opu-
blikowane z kolei szumiące samozachwyty
rezolucje powzięte na obradach plenum
centralnego komitetu partii komunistycz-
nej Rosji.

Rezolucje te należy podzielić na dwie
części: jedna wyszczególnia wszystkie
dzieła dokonane w okresie pierwszej pi-
ątletki, druga zaś zapowiada „zwolnienie
tempa” w realizowaniu drugiej piątletki i
jest właściwie zapowiedzią cofnięcia się na
całej linii.

Rezolucja stwierdza, że budowa maszyn
wzrosła od r. 1928 czterokrotnie, zaś
w porównaniu z okresem przedwojennym
10-krotnie. Produkcja przemysłowa miała
wzrosnąć w porównaniu z r. 1928 o 219
procent, a w porównaniu z okresem przed-
wojennym o 334 procent. ZSRR z kraju
drobnego rolnictwa stał się rzekomo kra-
jem wielkiego przemysłu, niezależniac
się pod tym względem od zagranicy.

W dziedzinie rolnictwa rezolucja utrzy-
muje, że piątka stwierzyła na wsi 200
tys. kolektyw rolnych, 5000 „sowcho-
zów” (domen państwowych), kolektywy
i sowchozy objęły 60 procent gospodarstw
włościańskich i 75 procent obszaru siew-
nego. Rezolucja uważa powyższe wyni-
ki za triumf idei socjalizacji wsi.

W rezolucji, dotyczącej rozwoju han-
dlu wewnętrznego mówi się o wzroście t.
zw. przemysłu lekkiego o 87 procent i
wzroście obrotu handlowego państwowego
i spółdzielczego o 75 procent w porówna-
niu z r. 1928. Od tego czasu otwarto w
ZSRR 158.000 nowych sklepów i składów.

Wszystkie te astronomiczne cyfry nie-
zwykle maleją, jeśli sobie uprzedzimy,
że Rosja jest bez porównania większą od
Europy i stanowi nietyłe państwo, co es-
sencją część świata!

Rezolucja zapowiada dalej, że w okre-
sie drugiej piątletki nastąpi zahamowanie
tempa wzrostu przemysłu w ciągu najbliż-
szych dwóch trzech lat z 23 procent do
13-14 procent rocznie z nastaniem nie na
ilość, lecz na jakość produkcji, oraz dla
rolnictwa nie na rozszerzenie obszaru za-
siewów, lecz na wzrost wydajności. Budżet
państwa na rok 1933 wyniesie na 34 mi-
liardy 689 milionów rubli po stronie docho-
dów i 33 miliardy 169 milionów rubli po
stronie wydatków. Nakazuje się jak naj-
surowszą oszczędność, przestrzeganie za-
sad komercjalizacji oraz zakazuje się
wszelkich nadetatowych inwestycji.

Przyjaciel Polski burmistrzem w Savannah

Burmistrzem miasta Savannah, pod którym
polegił Pułaski, wybrany został wielki przyja-
ciel Polski, Thomas Gamble, autor dzieła „The
Lost Flat of Poland” i niezliczonych artykułów
o życiu polskiego bohatera napisanych z okazji
150 lecia jego śmierci. Jest on niestrudnym
przyjacielem Polski, której dzieje rozstrzygał w
Stanach Zjednoczonych.

Na rynku pracy

W dniu 12 b. m. uruchomiona została fa-
bryka Schleosserowskiej Manufaktury w Ozor-
kowie. Narazie zatrudnienie znalazło 1000 ro-
botników, a w najbliższych dniach nastąpi cał-
kowite uruchomienie fabryki, która uzyskała
bardzo poważne zamówienia umożliwiające jej
utrzymanie fabryki w ruchu przez pełne 6 dni
w tygodniu.

Zjazd chemików we Lwowie

W dniach od 24 do 26 czerwca r. b. odbę-
dzie się we Lwowie trzeci zjazd chemików pol-
skich. Przedmiotem obrad będą zagadnienia
z chemii teoretycznej, technologii chemicznej
i nauczania chemii.

Ogień karabinowy na statku francuski na Renie

Między Boppard a Bad-Salzig na przejeź-
dzający Renem statek francuski „Condor” otwo-
rzono ogień karabinowy (II) Francja ma jak
wiadomo, podług układu wersalskiego, prawo
żegluga na Renie. Policja robi poszukiwania,

Specjalna rezolucja poświęcona jest sy-
tuacji na wsi. Wskazuje ona na zaciętą
walkę z kolektywizacją, prowadzoną
przez elementy antysowieckie, którym re-
zolucja przypisuje psucie maszyn rolni-
czych, dezorganizowanie gospodarki, kra-
dzież i ukrywanie zboża i t. p. Rezolucje
ostro potępiają tych komunistów, którzy
„współdziałają z wrogiem klasowym”. Od-
dzielna rezolucja plenum centralnego ko-
mitetu partii komunistycznej, poświęcona
jest wykryciu nowej grupy opozycyjnej we-
wnątrz partii, na której czele stał b. komi-
sarisz zaopatrywania ZSRR — Eysmont.

Rezolucje zarzucają tej grupie, że kon-

spiracyjnie werbowala ona zwolenników
wśród „burżuazyjnych zwyrodnialców”
dążą do restauracji kapitalizmu i kulac-
twa w ZSRR.

Jak z tych oficjalnych nawet wynurzeń
wynika, czerwoni władcy Rosji mają mnó-
stwo wewnętrznych kłopotów z „niepra-
womyślnym” i buntującym się wciąż
„szczęśliwcom”, zamieszkującymi raj pro-
letariatu. To też z jednej strony, zwalnia-
ją tempo rozmachu w „uszcześliwianiu”
swoich obywateli, z drugiej — zapowiadają
wzmoczenie wysiłków w tępieniu zwa-
ższa wśród chłopów „burżuazyjnych zwy-
rodnialców”.

Czyn legjonowy pod Rarańczę Uroczystości odbędą się w połowie m. lutego

Na zaproszenie reprezentacji b. II Bry-
gady Legjonów Polskich odbyła się pod
przewodnictwem gen. dr. Romana Góreckiego
w siedzibie Federacji Polskich
Związków Obrońców Ojczyzny konferencja
delegatów kół oficerów i żołnierzy b. puł-
ków legjonowych, związków i organizacji
niepodległościowych, oraz zaproszonych
osób, przedstawicieli instytucji państwo-
wych, samorządowych i społecznych w
sprawie przygotowania uroczystości obcho-
du 15-lecia przebiecia się b. II Brygady Le-
gjonów Polskich pod Rarańczę.

W konferencji tej wzięli liczny udział
przedstawiciele całego szeregu organiza-
cji z reprezentacją II Brygady Leg. Pol.
dia urzędzenia święta Rarańcza jako świę-
ta ogólnolegjonowego, a zarazem jako u-

roczystości o podkładzie utrwalaającym w
całym społeczeństwie tradycję braterstwa
bojowników o niepodległość Polski.

Gen. dr. Górecki, dziękując tak licznie
przybyłym delegatom za objawioną geto-
wość współpracy z reprezentacją II Bry-
gady Leg. Pol. zwrócił się z prośbą o przy-
gotowanie akcji współpracy w związku z
programem uroczystości w dniach 18 i 19
lutego rb.

Delegacje wszystkich organizacji nie-
podległościowych i osoby przybyłe na kon-
ferencję po uzgodnieniu programu uroczy-
stości i planu działania, przyrzekły jak naj-
ściślej współpracę z Reprezentacją b.
II Brygady Leg. Pol., aby historyczny czyn
legjonowy pod Rarańczę był najuroczy-
ściej przez całe społeczeństwo obchodzony.

Francuska tragedia budżetowa

10 miliardowy deficyt w projekcie „ocalenia publicznego”

W dniu 11 stycznia odbyło się w Paryżu
pod przewodnictwem Prezydenta Republiki
Francuskiej posiedzenie Rady Ministrów w
sprawie sanacji budżetu Francji. Minister
skarbu Cherona przedłożył swój plan sanacji
budżetu, który przedstawia się wprost roz-
paczliwie — wynosi bowiem przeszło 10 mi-
liardów franków deficytu.

Postulaty ministra skarbu są następujące:
Zniżenie poborów urzędniczych o dalsze 5
proc. (skarb państwa zaoszczędzi na tem 570
milionów franków); zmniejszenia kosztów
reprezentacyjnych; dołatków do poborów
urzędniczych, począwszy od prezydenta Re-
publiki i ministrów oraz posłów do parlamen-
tu (750 milj. franków rocznie oszczędności);
Zniesienie pensyj wódw wojennych, które
wyszły powtórnie zamarą, wprowadzenie podat-
ku od rent inwalidzkich, (13 milionów);
obniżenie emerytur i przesunięcie granicy
wieku z 55 na 60 lat;

podwyższenie podatku spadkowego i po-
datków pośrednich;
bowzględne stosowanie zarządzeń wyko-
nawczych w ściąganiu należności podatko-

wych;
podwyższenie cen na produkty, nie należą-
ce do artykułów pierwszej potrzeby;
podwyższenie podatku obrotowego.

Plan ministra Cherona przewiduje jeszcze
cały szereg zarządzeń „zaciągających pasa”,
które mają dać przeszło 5 i pół miljarda o-
szczędności i drugie tyle wzrostu dochodów.

Rada gabinetowa uchwaliła wprowadzenie
planu Cherona, który przedłożył go Izbie Depu-
towanych we wtorek 17 stycznia.

Projekt wywołał oburzenie wśród kół u-
rzedniczych. O ile w Polsce zarządzenia o-
szczędnościowe przyjmowane były zazwyczaj
przez większość patrijotycznie nastrojonego
społeczeństwa jako usprawiedliwione czy na-
wet jako zło konieczne i urzędnicy polscy
dawali w epoce tragicznych cięż budżetowych
dowody doskonałego wyrobienia patrijotyczne-
go, ponosząc wszystkie ofiary w myśl hasła
„Tobie Ojczyzno” — to urzędnicy francuscy
stanęli na zgoła odmiennym stanowisku: we
Francji zerwali wogóle rokowania z rządem
i utworzyli wspólny front 40.000 członków,

JAK PROSTY W UŻYCIU
JEST TO WYNALAZEK,
NAJLEPIEJ DOWODZI
TEN OTO OBRAZEK.

SLUCHAJ RADJA

na znakomitym odbiorniku
„DETEFON”
którego komplet kosztuje
tylko 39 złotych.

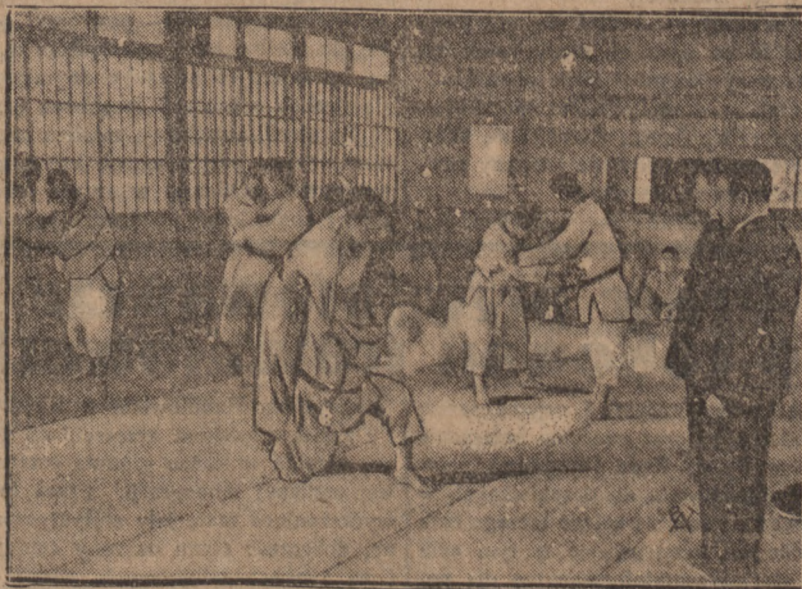
Do nabycia w Wydz. „DETEFON” War-
szawa, ul. Zielna 30 i we wszystkich
Urzędach Pocztowych. 9960

13-ty kurs administracji komunalnej

W dniu 25 lutego r. b. rozpocznie się w War-
szawie 13-ty kurs studjum administracji komu-
nalnej, zorganizowany na wzór i na zasadach
kursów dotychczasowych.

Ministerstwo spraw wewnętrznych wystoso-
wało do wojewodów okólnik, polecając im do-
łożenie wszelkich starań, aby związki komu-
nalne w miarę swych możliwości skierowały
na ten kurs jak największą liczbę pracowników
posiadających wymagane kwalifikacje

Za przykładem Europy

Walki i bójki w salach obrad parlamentu przestały być przywilejem tylko Europy. Przeniosły
się one także i na kraje egzotyczne m. in. i na Japonię. Japończycy idąc za przykładem Eu-
ropy ustanowili w swoim parlamencie również straż parlamentarną, zaprawiając ją jednak od-
razu do walk, ćwicząc ją szczególnie w walce dźiu-dżitsu. Na zdjęciu naszym widzimy człon-
ków straży parlamentarniej japońskiej ćwiczących się w metodach walki dźiu-dżitsu.

groząc stajkiem generalnym. Również i kon-
federacja byłych kombatanów opublikowała
komunikat, w którym podkreśla, że w celu o-
brony praw swoich członków zgodziła się na
lojalną współpracę z rządem, lecz ze zdziwie-
nieniem dowiaduje się, że projekt rządowy do-
maga się od byłych kombatanów nowych o-
fiar.

Paul Boncour przyjął delegację francuskiej
federacji drobnych kupców, przemysłowców
i rzemieślników Francji i Kolonij, która przy-
była zaprotestować przeciwko ewentualnemu
zwiększeniu obciążeń podatkowych, ściąganiu
podatku obrotowego za zaległe okresy itd.
Związek przemysłu tekstylnego Francji skierował
ze swej strony do ministra finansów
pismo, w którym domaga się, aby sanację fi-
nansów przeprowadzono w drodze poważnych
oszczędności z wyłączeniem jakiegokolwiek
zwiększenia obciążeń podatkowych, zaciągania
nowych pożyczek i inflacji.

Socjaliści francuscy pod wodzą Bluma pod
nieśli wielki gwalt i poważnie mówi się o tem,
że gabinet Paul - Boncour'a znów jest za-
chwiany.

Tymczasem premier, Paul Boncour oświad-
czył, że stanowisko federacji funkcyjnarju-
szów państwowych nie wpłynie ani na zmia-
nę zamiarów rządu, ani na jego politykę i
wolę współpracowania ze wszystkimi orga-
nizacjami zainteresowanymi w interesach fi-
nansowych rządu. Obecny rząd — stwierdził
premier — ukonstytuował się w chwili ciężkiej
sytuacji finansowej państwa w celu przedsta-
wienia izbie projektu ocalenia publicznego”.
Rząd ten nie cofnie się przed swymi obowią-
zkami, lecz dołoży wszystkich sił do wypeł-
nienia ich w porozumieniu nawet z tymi, od
których musi się żądać nowych ofiar.

Nie ulega wątpliwości, że wszelkie reduk-
cje dochodów i wzrost podatków to dla oby-
wateli francuskich niezmiernie ciężki i twardy
orzeczek do zgryzienia. Niemniej 10 miliardowy
deficytu to fakt i rzeczywistość realna. Dziu-
rę tę potworną trzeba czemś zapłacić. Jeśli
podarowano Niemcom w prezencie reparacje,
które w sam raz do tego celu się nadawały,
a dziś obywatele Francji buntują się przeciw-
ko temu, by nadstawiać własną skórę i port-
fele to muszą znaleźć się środki naprawy tego
stanu.

Francuski deficyt 10 miliardowy musi być
jakoś pokryty. I dlatego Paul Boncour ape-
luje do ofiarności całego społeczeństwa fran-
cuskiego.

Niemieckie kontyngenty przywozowe na masło i przedzę z Polski

Na mocy porozumienia polsko-niemieckiego z dnia 31 grudnia 1932 r. Polska uzyskała kontyngenty przywozowe do Niemiec na masło, przedzę wigonjową i czesankową (t zw. kamgarn).

Artykuły powyższe, począwszy od dnia 7 stycznia r. b. mogą być wywożone do Niemiec na następujących warunkach:

Masło — kontyngent, który otrzymała Polska na wwóz masła stanowi wyłom w ogólonym zakazie przywozu masła do Niemiec. Masło importowane z Polski do Niemiec na poczet tego kontyngentu podlegać będzie ogólnej niemieckiej taryfie celnej, a więc stawki celne wynoszące będą 100 Rmk. od 1 q. W okresie od 7 do 31 stycznia r. b. masło wywożone będzie mogło być tylko przez niemieckie urzędy celne w niemieckim Zbąszyniu (Neubentschen) i Pile (Bahnhof Schneidmühl). Od 1 lutego r. b. wywóz do Niemiec będzie mógł być kierowany przez wszystkie urzędy celne na granicy polsko-niemieckiej i wpuszczany tam będzie na podstawie zaświadczeń, wydawanych przez polskie ministerstwo przemysłu i handlu.

Przedzę wigonjowa — kontyngent przyznany został Polsce na przedzę bawełnianą z domieszką wełny do Nr. 17 ang.: a) pojedynczą, surową i b) pojedynczą, farbowaną. Przedzę powyższą wpuszczaną będzie do Niemiec w ramach kontyngentu według cel ogólnej taryfy celnej niemieckiej. Do przywozu tej przedży z Polski poza powyższym kontyngentem, obowiązują będą dla wyższe z Obertarif. Przedzę wigonjowa, przywożona według normalnej taryfy celnej, wpuszczana będzie do Niemiec tylko przez niemieckie urzędy celne w Berlinie (Zollamt Berlin-Packhof), oraz we Wrocławiu (Breslau Zollamt Hauptbahnhof).

West). Kontyngent przyznany Polsce w stosunku rocznym dzielony będzie na kontyngenty dwumiesięczne. Urząd celny w Berlinie prowadzić będzie kontrolę wykorzystywania kontyngentów. Pozwolenia na przywóz nie będą wymagane. Dla uniknięcia ryzyka zatrzymania na granicy transportów przedży z powodu wyczerpania kontyngentu na odpowiedni okres, przewidziana jest następująca technika: na zapytanie eksportera polskiego urząd celny w Berlinie obowiązany będzie za zwrotem kosztów porta udzielić informacji na piśmie co do tego, jaki kontyngent przedży jest jeszcze wolny na bieżący okres dwumiesięczny. Na podstawie zawiadomienia tegoż urzędu celnego eksporter będzie mógł wywieźć odpowiedni transport przedży do Niemiec, przy czym transport taki będzie wpuszczony nawet w tym wypadku, jeśli w międzyczasie kontyngent na odpowiedni okres zostanie wyczerpa-

ny. Informacja udzielona przez bełziński urząd celny ważna jest również dla wwozu przez urząd celny we Wrocławiu.

Przedzę czesankowa (kamgarn) — przedzęta wpuszczana będzie do Niemiec w ramach kontyngentu według cel normalnej taryfy niemieckiej, podczas, gdy obecnie przywóz z Polski podlegał cel z Obertarif. Przedzęta w ramach przyznanego kontyngentu wpuszczana będzie do Niemiec tylko przez urzędy celne w N. Zbąszyniu (Zollamt — Neubentschen) oraz w Bytomiu (Zollamt Beuthen-Bahnhof). Kontyngenty wyznaczone będą na 2-miesięczne okresy. Kontrola wyzyskiwania kontyngentów prowadzona będzie przez urząd celny w N. Zbąszyniu, który też zawiadamiać będzie eksporterów o stanie wyzyskania kontyngentu, przy czym zawiadomienie tegoż urzędu ważne będzie również dla wwozu przedży czesankowej przez urząd celny w Bytomiu.

Ś. p. Strzelczyk-Wysocki

W Warszawie zmarł ś. p. Sylwester Strzelczyk-Wysocki, jeden z wybitnych działaczy niepodległościowych, oficer 2 p. p. Leg. Pol.

Przed wojną europejską należał do założycieli i najczynniejszych członków drużyny polowej „Sokoła” w Siorszy. Drużyna ta należała do najlepiej przysposobionych wojskowo i w składzie 330 ludzi weszła w skład 2 pp Leg. Pol., gdzie utworzyła 8 kompanię. Ś. p. Strzelczyk-Wysocki, mianowany podporucznikiem, był dowódcą plutonu w tej kompanii. Ś. p. Strzelczyk-Wysocki dzielił następnie losy dywizji gen. Iwaszkiewicza, poczem już w stopniu kapitana zostaje kierownikiem wydziału w Wojskowym Instytucie Naukowo-Wydawniczym. Po przejściu do rezerwy pracował na polu wydawniczym, nie przestając brać nadal czynnego udziału w życiu społecznym. Ś. p. kpt. rez. Strzelczyk-Wysocki odznaczony był Krzyżem Niepodległości i Krzyżem Walecznych.

Dalsza akcja zatrudniania bezrobotnych

W bieżącym miesiącu prowadzona jest w dalszym ciągu akcja zatrudniania bezrobotnych na robotach publicznych według programu opracowanego przez biuro do spraw zatrudniania bezrobotnych w ministerstwie opieki społecznej.

Plan tych robót obejmuje roboty publiczne państwowe, wykonywane przez organy ministerstw komunikacji oraz rolnictwa i reform rolnych, ponadto zaś roboty publiczne samorządowe. W styczniu wykonywane są w dalszym ciągu roboty, rozpoczęte w grudniu roku ub. Są to roboty wodne, drogowe, regulacyjne itd.

Przedłużenie terminu bonifikat

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 15 marca 1932 roku przewidywało bonifikatę dla rolników, którzy będą spłacać zaległości podatkowe. W szczególności przy wpłatach do 31 grudnia 1932 r. bonifikata wynosiła 50 procent wpłaconej sumy. Na podstawie rozporządzenia z dnia 14 grudnia 1932 r. (Dz. U. Nr. 1 z 1933 r. poz. 5) termin ten został przedłużony do dnia 31 marca 1933 r.

Dekret o Izbach Rolniczych

W „Dzienniku Ustaw” z dnia 13 bm. ogłoszony został jednolity tekst rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o izbach rolniczych. Tekst ten zawiera wszystkie dokonane ostatnio poprawki w przepisach prawnych, odnoszących się do organizacji i działalności izb rolniczych. W ten sposób ogłoszony tekst dekretu o izbach rolniczych stanowi jednolite prawo w tej dziedzinie, obowiązujące na całym obszarze Polski z wyjątkiem województwa śląskiego.

Polski olimpijczyk

Bawi obecnie w Warszawie znany artysta rzeźbiarz, Józef Klukowski, zdobywca złotego medalu na Olimpiadzie 1932 roku w Los Angeles. P. J. Klukowski poześlanie w Warszawie około dwóch tygodni, poczem udaje się do Paryża, gdzie stale zamieszkuje.

Piecze miasta Torunia

Na zdjęciu naszym podajemy 5 pieczęci miasta Torunia: 1) pieczęć starego miasta Torunia z czasów około roku 1300 (Małka Boska na tronie) 2) pieczęć nowego miasta Torunia również z czasów około 1300 (Baszjon drewniany), 3) pieczęć sekretną miasta Torunia z 14 wieku (z wizerunkiem św. Jana Chrzciciela), 4) pieczęć starego miasta Torunia z 15 wieku (brama trzywieżowa) i 5) pieczęć miasta Torunia po złączeniu obu miast, starego i nowego z czasów Kazimierza Jagiellończyka tj. z roku 1470, używana do tąd (Anioł z tarczą herbową).

Sposób na kryzys

Parę dni temu spotkałem się z przyjacielem, którego dawno nie widziałem.

Poszliśmy na sakramentalne „półczarnej” i rozgadaliśmy się nadobrze.

— Kiepskie czasy — skarżył się mój przyjaciel — nie to co dawniej, kiedy człek żył jak król i na wszystko mógł sobie pozwolić.

— Tak, tak... — wzdychałem, potakując, bo i mnie gorzej się dzieje. Zarobki się skurczyły, a i to człowiek nigdy nie wie, czy pewnego dnia nie urwą się do reszty.

— Trzeba oszczędzać... — wtrąciłem nie-

śmiało, bo bądź co bądź cisnęło mi się jedno cześnie zapytanie: „z czego oszczędzać”.

Towarzysz moich lat dziecięcych bębnił palcami po stole.

— Oszczędzać?! — powtórzył — ha, pewnie, że trzeba, toteż oszczędzam z całą rodziną, ograniczając potrzeby do minimum i ciągle myśląc o nowych sposobach oszczędzania.

Po chwili wysłiśmy, miałem czas, więc towarzyszyłem przyjacielowi, który tu i owdzie wstępował. Odebrał w aptece lekarstwo dla chorej żony, kupił po drodze zapalek, gazety,

wreszcie otworzył drzwi wielkiego magazynu z aparatami radjowymi.

Poszedłem za nim.

Podczas kiedy Antos umawiał się co do splat za „odbiornik”, który właśnie sobie wybrał, rozmyślałem i wreszcie, gdyśmy wychodzili, zagadnąłem:

— Nie obraź się, mój drogi, że cię pytam, dlaczego właściwie deklamujesz o konieczności robienia najdalej idących oszczędności, a jednocześnie kupujesz aparat radjowy? Przecież to nie artykuł pierwszej potrzeby!

— Antos uśmiechnął się.

— Widzisz i ja tak kiedyś myślałem, ale oblicz sam. Zwykle chodziłem do kawiarni, aby posłuchać muzyki, o! lubię muzykę, ona mię uspakaja. To samo żona. Dzieciom też trzeba dać jakąś rozrywkę, zwykle gdy się udziły lub zaczynały hałasować, dawałem im na kino czy coś innego. Kiedy mój sąsiad wyjeżdżał na parę miesięcy, pożyczył mi swe radio. — Zostałem abonentem i teraz, kiedy musiałem zwrócić pożyczony aparat, nie mogłem sobie wyobrazić życia bez niego. Czempredzęj kupięm radio. Oblicz, ile oszczędzam, siedząc z żoną i dziećmi w domu, a mając jednocześnie kontakt z całym światem.

— Zawróciłem czempredzęj do sklepu i dziś jestem szczęśliwym posiadaczem radia.

Zebrań akcjonariuszów Banku Polskiego

Dnia 9 bm. odbędzie się pod przewodnictwem prezesa dr. Władysława Wróblewskiego doroczne zgromadzenie akcjonariuszów Banku Polskiego, na którym dyrekcja złoży do zatwierdzenia sprawozdanie Banku za rok 1932 wraz z rachunkiem zysków i strat. Następnie odbędą się wybory nowych członków rady ich zastępców oraz członków komisji rewizyjnej i ich zastępców. Po zatwierdzeniu przez akcjonariuszów wniosku rady wypłacenia 8 procentowej dywidendy, tj. 8 złotych od akcji 100 złotowej I i II emisji, Bank Polski rozpocznie wypłatę poczynszu od 10 lutego rb.

Dalsza zniżka cen papieru

Pod przewodnictwem prezesa Steinhagena odbyło się posiedzenie rady oraz walne zgromadzenie udziałowców „Centropapieru”. W toku obrad ustalono, według którego mają być wyznaczone kontyngenty produkcji papieru dla wszystkich fabryk, zrzeszonych w Syndykacie. Poza tym zgodnie zaktją zniżki cen wyrobów przemysłowych, prowadzoną przez czynniki miarodajne, postanowiono obniżyć ceny papieru od 2 do 10 procent zależnie od gatunku, w tem papieru rotacyjnego o 8 procent. — Zniżka ta wejdzie w życie prawdopodobnie z dniem 1 lutego br.

Należy zaznaczyć, że ogólna zniżka cen papieru, poczynając od roku 1928 sięga obecnie do 35 procent w stosunku do niektórych gatunków.

51 banków w Stanach Zjed. zawiesiło wypłaty

„American Banker” donosi, że ostatnio zawiesiło wypłaty w USA 51 banków, przeważnie mniejszych z ogólną sumą wkładów 22 i pół miliona dolarów. Jest to najwyższa cyfra upadłości bankowych w ciągu jednego tygodnia od lutego 1932 roku.

Relikwie św. Ludwika splone

Kościół katolicki St. Louis de France zniszczony został przez pożar wybuchły z niewiadomej przyczyny. Szkoły materialne wynoszą około 450.000 dolarów. M. in. zniszczona została relikwia po św. Ludwiku, królu Francji.

KREDYT 5955
bardzo tani na budowę domów w wydziale Stoleczny Zakł. Oszczędz. Potyżsk. i Budowl. „Wzajemność” Spółd. ogóln. odpowiedz. w Warszawie, ul. Warecka 5

Prace przygotowawcze do rokowań traktatowych

Utworzona przez wszystkie organa samorządu gospodarczego oraz naczelne zrzeczenie gospodarce w Polsce Rada traktatowa przygotowuje się intensywnie do oczekiwanych w r. 1933 rokowań o zawarcie całego szeregu traktatów handlowych, opracowując w tym celu monografie statystyczno-informacyjne dla poszczególnych gałęzi przemysłu polskiego.

Opracowanie tego rodzaju monografii dla przemysłu włókienniczego powierzono zostało Izbie Przemysłowo-Handlowej w Łodzi, która w ciągu listopada i grudnia przeprowadziła niezbędne ankiety i w porozumieniu z Izbami

Przemysłowo-Handlowymi w Bielsku i Wilnie i z zainteresowaniem zrzeczeniami gospodarce mi, ustaliła w końcu grudnia ostateczny tekst wspomnianej monografii. Praca ta obejmuje wyczerpujące materiały statystyczne oraz dane, dotyczące stanu ochrony celnej w Polsce i na rynkach odbiorczych, nadto informacje ilustrujące wszelkiego rodzaju przeszkody w międzynarodowej wymianie włókienniczej. Monografia uwzględniła przytem zarówno surowe włókna, wszelkie półfabrykaty włókiennicze, jak wreszcie tkaniny oraz eksportowane z okręgu łódzkiego artykuły konfekcyjne

KINO LUX **PREMIERA!**
Perła produkcji czechkiej
100% dźwiękowice

Siostra Angelika

Przepiękny dramat złamanego serca, zawiesz nadziei, oraz pomyłek i błędów życiowych.
Reżys. znakomity MAC FRIEZ, reżyser „Raju podlotków”.

KRONIKA

WTOREK 17 **TORUŃ**
Kalendarzyk rzym. - at.
Poniedziałek Marcellego
Wtorek Antoniego
Repertuar kin:
Światowid — „Król - to ja!”
Palace — „Tajemnica gwiazdy filmowej”
Lux — „Siostra Angelika”
Mars — „Na rozkaz kobiety”
Corso — „W pogodni za czarną maską”

MARS (100% dźwiękowy)
ul. Warszawska

„Na rozkaz kobiety”
(Drama Maszin)

Dramat niezwykłej kobiety, którą potęgą uczuć wyniosła z ulicy na wyżyny tronu.
W roli głównej nasza rodzaczka **Pola Negri**. Realizacja Paul Stein.
NADPROGRAM:
Cztery strony świata - Fox'a.
UWAGA: Ze względu na olbrzymi koszt filmu ceny miejsc podwyższono o 10 gr.

Początek seansów w sobotę o godz. 17 19 21-ej. w niedzielę od 15. Ceny miejsc od 0,30-1,7.

Z. M. z. s. s. s.

— Doroczne walne zebranie Koła Śpiewu „Dzwon” odbędzie się nie we wtorek, lecz w czwartek, 19 stycznia o godz. 20 we Dworze Artusa. Dziś, w poniedziałek lekcja śpiewu, jutro zaś (wtorek) o godz. 18 próba orkiestry symfonicznej. (9957)
— Zebranie Komitetu Popierania Teatru odbędzie się dzisiaj w poniedziałek o godz. 17 w sali Wydziału Powiatowego w gmachu Starostwa Powiatowego. Uprasza się wszystkich członków o udział.
— Wieczornicy towarzyszą urzędu Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet we wtorek, 17 stycznia b. r. o godz. 20 w sali własnej przy ul. Łaziennej 1. 24. Dochód przeznaczony na świetlicę dla młodzieży pozaskolnej. Ze względu na doniosły cel, Komitet zwraca się z gorącą prośbą do P. T. Członków, ich rodzin i sympatyków o przybycie.

— Związek Weteranów Powstań Narodowych Rz. P. z r. 1914—1919. Kolo w Toruniu składa tą drogą podziękowanie tym firmom miasta Torunia, które przyczyniły się do urzęduzenia gwiazdki dla bezrobotnych członków.
Za zarząd: (—) Ginter Czesław, skarbnik. Malczewski Stanisław, prezes.

— Oddział żeński Związku Strzeleckiego w Toruniu zawiadamia, że zorganizował kurs obrony przeciwgazowej, który rozpoczyna się dnia 17 bm. (wtorek) o godzinie 18 w świetlicy Oddz. przy ul. Jagiellońskiej 2 (przy Bibliotece Wojskowej). Uprasza się o punktualne przybycie wszystkich członkiń. Panie nienależące do Oddziału, a interesujące się obroną przeciwgazową, mile widziane.

— Nowa polska placówka handlowa. W sobotę odbyło się poświęcenie nowej polskiej placówki handlowej przy ul. Różanej 1, sklepu kolonialnego połączonego z lokalem restauracyjnym, który przejął znany na gruncie toruńskim obywatel Franciszek Raczyński, wytrawny kupiec, długoletni członek a obecnie członek honorowy Związku Pracowników kupieckich. Nowej placówce polskiej życzymy pomyślnego rozwoju.

— Wystawa fantów loterii na wykończenie budowy kościoła Chrystusa Króla w Toruniu na Mokrem znajduje się w firmie „Kalamajski”, Brama Bydgoska oraz w firmie „Górecki” ul. Żeglarska. Ciągnienie odbędzie się dnia 20 stycznia br. Kto chce wygrać sypialnię lub inny cenny fant, niech śpieszy i kupi los za 50 gr. Losy nabyć można w niedzielę przy wszystkich kościołach, pozatem w sklepie Kalamajski, w ekspedycji „Słowa Pomorskiego”, w sklepie firmy Wojciechowski, ul. Chelmińska, w TCL ul. Wysoka, u p. Raniszewskiego ul. Grudziądzka.

— Wolne miejsca na koncesję alkoholową. Urząd Skarbowy Akcyz i Monopolów Państw. w Toruniu ogłasza, że w niżej wyszczególnionych miejscowościach są wolne miejsca na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych z prawem wyszynku, i to w powiecie toruńskim w Osławie i Łędzewie, w powiecie wąbrzeskim

Echa morderstwa na ulicy Mickiewicza

W r. 1928 w nocy na 2 stycznia ulica Mickiewicza była widownią krwawej zbrodni. Wiktor Bonin wystrzałem z rewolweru zabił swego znajomego Lewandowskiego. Motywem zbrodni była zemsta. Bonin swego czasu wspólnie ze swoimi towarzyszami dokonał większej kradzieży w Grudziądzu, m. in. okradł onó wówczas skład broni. O kradzieży tej dowiedział się Lewandowski, będąc na urlopie u swych rodziców w Grudziądzu, i miał donieść o niej policji. Bonin i jego współnik złodziejski, Adam Szczepański postanowili zemścić się i unieszkodliwić Lewandowskiego. Lewandowski dowiedział się o tem, wyjechał z Grudziądza do swej narzeczonej w Toruniu. Bonin i Szczepański wyjechali również do Torunia. Tu dowiedziawszy się, że Lewandowski jest u swej narzeczonej, zaczęli się na ulicy, i gdy Lewandowski wyszedł ze swą narzeczoną na ulicę, Bonin podbiegł do Lewandowskiego i oddał do niego z tyłu kilka strza-

łów, kładąc go trupem na miejscu. Bonin wkrótce aresztowano a Szczepański zdołał zbiec, i dopiero później zdołano go przychwycić. W lipcu 1928 r. odbyła się przed sądem okręgowym rozprawa, w wyniku której Bonin został skazany na karę śmierci przez powieszenie, a Szczepański za namowę do zabójstwa na 7 lat ciężkiego więzienia. Karę śmierci Sąd Najwyższy zamienił Boninowi na 15 lat ciężkiego więzienia.

W ub. piątek odbyła się ponowna rozprawa przeciwko Szczepańskiemu w Sądzie Okręgowym w Toruniu. Po odtworzeniu całej zbrodni i ponownem przesłuchaniu większości świadków, Sąd uchylił poprzedni wyrok co do wymiaru kary dla Szczepańskiego i zasądził go za zachęcę do zabójstwa na 4 i pół roku więzienia.

Trybunałowi przewodniczył wiceprezes S. O. Krupka przy współudziale sędziów S. O. dr. Piziewicza i Nawrockiego. Oskarżał prokurator Walecki.

ŚWIATOWID

Jedynie i niezawodne lekarstwo na dzisiejszy kryzys i kłopoty codzienne to **Vlasta Burza** w swej szampańskiej komedji **„Król - to ja!”**
Dziś i dni następne
Pocz. 5, 7 i 9ta. Sala dobrze ogrzana.

PALACE

Dziś i dni następne
Zuzi Vernon w swej najnowszej i największej kreacji p. t. **Tajemnica gwiazdy filmowej**
Na scenie: otwarcie międzynarodowego turnieju **walk zapasniczych** z udziałem krajowych i zagrn. zapasników zawod. Pocz. filmu 6 i 9ta. Pocz. walk o godz. 8.

Rapallo w podwójnym nelsonie
Walki w kinie „Palace”

Widownia kina Palace jest obecnie polem wielkiej bitwy narodów i terenem walk zapasniczych odbywających się pomiędzy jednym a drugim seansem.

To też rzecz jasna przed okienkiem kasy tego kina staczać się będą walki o pierwszeństwo i miejsce wśród publiczności żadnej tego rodzaju widowiska i pragnącej się docisnąć za wszelką cenę przed... drewniany czworobok — gdzie wśród rżenia, sapania, przeklinania — („satana bestia!” i innych tym podobnych wytworności odbywa się wzajemne kuksanie i tuczenie różnorodnych mistrzów.

Występy zainaugurowali w ub. piątek przed stawiciele narodów związanych sojuszem w Rapallo: kozak i Niemiec. Przekleństwa „istotno ruskie” mieszały się z burczeniem „made in Germany”, a przewracanie się, walenie wzajemne i serdeczne wydziałanie sobie kulaków przy

wodziły na pamięć reminiscencje z miniaturowej Wielkiej Wony jej nasuwały różne polityczno-sportowe refleksje.

Temperatura nastrojów na widowni była nie zwykle podniecona, zwłaszcza z powodu obu rżającej brutalności jednego z zapasników. — Sędziowali przygodni widzowie z pośród publiczności, otoczeni kolorowem kołem pozostałych zapasników w szlafrokach. Emocjonalnych wrażeń dostarczyła także przemowa jednego z widzów — sportowców — słowem kto chciał wrażeń: mógł je zbierać z tą obfitością, z jaką sypią się pozwy i protesty wekslowe na przeciwieństwo obywatela kryzysowego.

Po walkach wyświetlony został sensacyjny film detektywistyczny „Tajemnica gwiazdy filmowej”, pełen niezwykle przejmujących epizodów. (zm.)

skim w Lipnicy, Kujawach, Rychnowie, Srebrnikach, Sierakowie.

Podania o koncesji na wyżej wyszczególnione miejscowości należy wnieść w terminie dni 30-tu od dnia 10 stycznia 1933, tj. najdalej do dnia 10 lutego 1933 r. do Urzędu Skarbowego Akcyz i Monopolów Państwowych w Toruniu. Do wniosku, ostepmowanego znaczkiem stemplowym w kwocie 10 zł należy dołączyć 1) świadectwo moralności, 2) obywatelstwo, 3) dowody uprzywilejowania, następnie dowód rozporządzalności lokalem i szkic lokalu. Załączniki winny być ostepmowane znaczkiem za 50 gr. Pierwszeństwo do otrzymania koncesji mają inwalidzi wojenni oraz wdowy i sieroty.

— Dopiero teraz mu się przypomniało! W ostatnim komunikacie policyjnym w dniu 13 bm. znajdujemy arcyciekawą wzmiankę: „Sulecki Leon (ul. Chrobrego) zgłosił, iż w lipcu ub. roku podczas kąpienia się w Wiśle skradziono mu ubranie z różnemi dokumentami, dochodzenia w toku”.

Biedna zaiste policja, która po 7 miesiącach ma odszukać ubranie i dokumenty p. S.! A mo że p. S. do tej pory ukrywał się w zagajnikach nad Wisłą, nie mogąc znaleźć drogi wyjścia z sytuacji i powrotu do domu — bez... dokumentów? I dopiero silniejszy móż go do tego kroku nakloni?

— Plaga złodziei sroży się coraz bardziej. Komunikat policyjny codziennie przynosi coraz to nowe rejestry przeważnie drobniejszych kradzieży. Złodzieje bowiem obecnie zado walają się często byle czem. Otóż co skradziono wczoraj i przedwczoraj: przy Szosie Chelmińskiej 152 — 2 obrazy i nakrycia wozu, wartość 100 zł; przy ul. Kościuszki 32-34 350 kg węgla i 150 kg koksu wart. 130 zł (Jak oni to unieśli?), z ul. Mickiewicza rower (120 zł), z mieszkanca przy ul. Kopernika 13 p. Losso wej 10 zł w gotówce, 2 zegarki męskie (srebrny i metalowy), przy ul. Mostowej 8 ze strychu bicikla.

I tak codziennie! Nie pomagają widocznie żadne prestrzogi, albo też należy zdwoić czujność!

— Dla grzecznych dzieci — wieczór bajek. Staraniem Zarządu szkoły powszechnej nr. 3 w Toruniu odbędzie się w sobotę dnia 21 bm. wieczór bajek w Teatrze Miejskim. Po długiej przerwie, gdyż dawno już na scenie toruńskiej bajek nie było, nadarza się znakomita okazja wzruszenia naszych milusińskich. Bilety wczesniej nabywać można w szkołach powszechnych.

„Congorilla” w kinie „Mars”

Dowiadujemy się, że już od wtorku tj. 17 bm. ukaże się na ekranie kina „Mars” obraz pt. „Congorilla”. W obrazie tym, nakreconym w dżungli afrykańskiej, zobaczymy rzeczy dotychczas jeszcze nie widziane. Należą do nich np. walka dwóch goryłów, nakrecona z bliska oraz sceny z polowania na olbrzymie małpy. Wielbłądy, lwy, antylopy, flamingi, krokodyle, nosorożce, słonie, hipopotamy, goryle małpy — cała ta fauna i flora, znana z podręczników, staje przed nami żywa, podchwyciona w swych najskrytszych tajnikach. Wreszcie uchwycono na taśmie i w mikrofonie całą osadę pigmejów, najmniejszych i najszpetniejszych ludzi na świecie. Film ten należy polecić nie tylko młodzieży, która w ten sposób przez godzinę lepiej pozna Afrykę niż w szkole, studując podręczniki geograficzne przez cały rok, lecz wszystkim, którzy pragną obejrzeć Afrykę, bez narażenia się na trudy i... koszty podróży.

Oprócz filmu „Congorilla” ujrzymy na premierze tj. 17 bm. rewję, w której udział biorą: K. Grabowska, L. Krysińska, W. Sillni i Al. Oleslawski.

Dla młodzieży codziennie od godz. 15 do 17 specjalne seanse po cenie 40 groszy bez względu na miejsce.

Wieczory teatralne

„Skiz”
Komedja w 3 aktach
G. bried Zapolskiej

Gabryela Zapolska, której twórczość rozwijała się bujnie u schyłku ubiegłego stulecia, posiadała niewątpliwie duży talent obserwacyjny i potężny temperament, a w dziedzinie teatru ponadto, korzystając z doświadczenia, nabytego pracą aktorską, znała budowę sceny jak nikt inny z współczesnych jej pisarzy scenicznych.

Tematy jej głównie obracają się w kole wiecześniejszej walki obojga płci, przyczem nadmienić jednak wypada, że o ile wogóle naturalizm panujący wszechwładnie prawie w ostatnim dziesiątku ubiegłego wieku, zdarł z miłości wszystko, co piękne i boskie, a zostawił jedynie „chuć odwieczną”, Zapolska pod tym względem poszła najdalej. Na tak krańcowo niskim poziomie, jak Zapolska, nikt przed nią ani po niej miłości nie stawiał. A że wszelka krańcowość jest zawsze daleką od prawdy, więc tej prawdy i w dziełach Zapolskiej napróżno szukać.

Autorka ulatwia sobie zadanie, wybierając typy niskie i marnie, przykłady z życia wyjęte bez obiektywizmu, a założenie wyraźnie tendencyjne.

Poezja prawdziwa umie znaleźć w każdym przejawie życiowym, bodaj najdrobniejszym, jakąś prawdę ogólną, filozoficzną. Na te wyżyły Zapolska nigdy się nie wzniosła, i dlatego dzieło jej życia autorki nie przeżyte, utwory jej dziś zupełnie zatraciły aktualność, życie przeszło nad nimi i zostawiło je w lamusie sprzętów, nie staroswieckich a przestarzałych — i z tego lamusu teatr nasz zupełnie bez potrzeby wyciągnął „Skiz”.

Śmiało tezy, jakie w komedji tej rzuca autorka, odrazu przewracają się jak domek z kart, gdy postawimy kwestję ogólnie: jak rozwinął by się akcja, gdyby Tolo nie był typem tak specjalnym, a w dodatku ogromnie ujemnym jako mężczyzna? A skoro zaczęliśmy wątpić, znajdziemy w Skizie cały szereg niekonsekwencji i omyłek, zupełnie prosto wynikających z tendencyjnego założenia sztuki.

Wszystko to oczywiste na pierwszy rzut oka niewidoczne, właśnie dlatego, że Zapolska pod względem techniki scenicznej jest niezrównaną, dobra budowa scen, zręczne zestawienie sytuacji i efektów scenicznych, wreszcie operowanie paradoksami, rzeka widzowi piasek w oczu i nie dopuszcza momentalnie do refleksji i rozpoznania, że cała wielka myśl autorki jest czemś ogromnie małym, mizernym i złośliwym, i nie ma nic wspólnego ani z poezją ani filozofją, ani z rzeczywistym życiem. Na czasy dzisiejsze Zapolska jest przestarzała conajmniej, jeżeli nie — szkodliwa.

Na scenie naszej wystawiono „Skiz” bardzo starannie, aż nadto starannie. Opracowano nawet szczegóły niepotrzebne, jak n. p. ping-pong, zupełnie na scenie zbędny.

W każdym razie uznać należy, że inscenizacja i reżyserja, spoczywająca w rękach Hanny Małkowskiej, była precyzyjna. Rolę Tola grał Jan Łanowzowski, bardzo sumiennie jak zwykle, lecz widać było, że rola ta nie była dla niego skrojona. Lulu Hanny Małkowskiej była subtelna aczkolwiek niejednolita, a Zofja Suchankówna, choć dobrze uchwyciła charakter Muszki, przecież nie była dostatecznie opanowana.

Najbardziej jednolitym i konsekwentnym był Janusz Mazanek, oprawda postać Witasia i przez autorkę jako charakter, najlepiej postawiona.

Wartoby zastanowić się nad odświeżeniem repertuaru, który w ostatnim czasie trochę już został jakoby zachloroformowany zapachami alkowy.

Trochę zdrowszego powietrza przyda się napewno. Zoo.

Teatru

Dziś w poniedziałek, 16 b. m. teatr nieczynny.

We wtorek, 17 b. m. o godz. 20 wyborna, pełna gallickiego dowcipu i humoru lekka komedja w 3 aktach L. Verneuil'a p. t. „Moja panna Mama” w doskonałej interpretacji Janny Porębskiej, Lemanówny, Jaworskiego, Glińskiego, Lenczewskiego, Mroźewskiego i Łuczycykiej.

W środę, dnia 18 b. m. o godz. 20 piękna stylowa komedja w 3 aktach G. Zapolskiej pt. „Skiz” (Najwyższy tytuł), której wykonanie przez znakomitą czwórkę artystów w osobach Hanny Małkowskiej, Z. Suchankówny, L. Leżczewskiego i J. Mazanka oraz wspaniała wystawa pendzla szt. mal. E. Karnieja zostały przyjęte na dwu pierwszych przedstawieniach z najwyższem uznaniem.

Z. P. O. K. i Strzelcy Nowegomiasta w nowej świetlicy

Dnia 6 bm. obywatelstwo Nowogomiasta było świadkiem niecodziennej uroczystości poświęcenia w budynku b. Szkoły Wydziałowej świetlicy Zw. Strzeleckiego i Zw. Pracy Obywatelskiej Kobiet oraz wspólnego przełamania się opłatkiem członków i członkiń wyżej wymienionych organizacji przy licznym współudziale przedstawicieli miejscowych władz, urzędów, oraz życzliwego obywatelstwa.

Uroczystość poświęcenia świetlicy zapoczątkował raport komendanta oddziału Zw. Strzeleckiego złożony p. starostą dr. Tomczyńskiemu. Z kolei nastąpiło poświęcenie świetlicy przez ks. Chylewskiego, delegowanego dla dokonania tej ceremonii przez ks. radcę Papego. Podniosła ceremonia poświęcenia świetlicy zakończona została pięknym przemówieniem ks. Chylewskiego, który, złożywszy serdeczne życzenia w imieniu własnym i ks. radcy Papego zarządom towarzystw, wyraził nadzieję, iż nowoposwiecona świetlica będzie ogniskiem wychowania katolickiego i obywatelskiego. W dalszym ciągu nastąpiły przemówienia p. starosty dr. Tomczyńskiego, który złożył serdeczne życzenia nowopowstałej placówce, prezesa Przyjaciół Związku Strzeleckiego p. prof. dr. Komasa, komendanta ob. PW i WF p. kapitana Horzemskiego p. burmistrza Kurzętkowskiego, zakończone przemówieniem nieustraszonego bojownika idei strzeleckiej — prezesa koła Związku Strzeleckiego p. Kulikowskiego, który w imieniu braci strzeleckiej złożył w słowach pełnych wzruszenia ślubowanie, iż Zw. Strzelecki pokłada nienajmniej nadzieję i społeczeństwo nadzieję nie zawiedzie i zawsze będzie wiernie pracował dla dobra Polski. Słowami „Tak nam pomóż Bóg” zakończył prez. Kulikowski swoje podniosłe przemówienie, wznosząc równocześnie okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, Jej Prezydenta i Budowniczego Odrodzonej Polski Marszałka Józefa Piłsudskiego. — Uroczystość została urozmaicona odśpiewaniem przez chór Związku Strzeleckiego pod batutą ob. Bartkowskiego wianki pieśni legjonowych oraz deklamacją p. Łazarewiczówny. Odśpiewaniem przez wszystkich „Boże coś Polskę” podniosła i piękna uroczystość została zakończona.

Po poświęceniu świetlicy braci strzelecka oraz członkinie Zw. Pracy Obywatelskiej Kobiet zasiadli wraz z zaproszonymi gośćmi do stołu celem tradycyjnego przełamania się opłatkiem w nader gustownie urządzonych sali Hotelu Polskiego, która z ledwością pomieścić mogła wszystkich gości. Poza przedstawicielami władz i urzędów z p. starostą dr.

Kto wygrał?

Główne wygrane III klasy 2-go dnia ciągnięcia 26-tej Polskiej Lot. Państw.
Zł. 20.000: 141.444.
Zł. 15.000: 57196 58175.
Zł. 10.000: 122195.
Po zł. 5.000: 37523 56149 69050 128319.
Po zł. 2.000: 11806 56833 73495 136004.
Po zł. 1.000: 38452 46788 102863 141171.
Po zł. 500: 2173 23503 37752 33647
36009 65981 83291 84197 119107.
Po zł. 400: 3129 21311 27575 30964
47672 64577 75631 81296 87495 95159
99823 104383 119457 120365 120508 129990
142768.

Po zł. 300: 16878 19090 25563 32510
34221 5040 59480 69391 69489 75140
96143 111400 112155 116344 120578 120774
130867 132922 137191 140366 145167.

Po zł. 250: 146 4766 6204 6913 12282
19324 22715 24583 31154 33881 45636 60844
71347 71711 74423 78132 81075 87631 93545
98421 101223 103864 108958 117692 128880
128947 129237.

III dzień.

Po zł. 50.000 na nr. nr.: 98090 139389.
Po zł. 20.000 na nr.: 83357
Po zł. 15.000 na nr.: 92325.
Po zł. 10.000 na nr. nr.: 4119 111515.
Po 2000 zł. na nr. nr.: 564 20693 139260.
P. zł. 1000 na nr. nr.: 8882 18943 62732
75025 76008.

Po zł. 500 na nr. nr.: 29213 53449 63022
77306 84491 92509 95108 107637 126030 135567.
Po zł. 400 na nr. nr.: 52138 87281 92216
93932 96907 115018 115668 128349 125945 128857
129046.

Po zł. 300 na nr. nr.: 5182 7612 8279 19836
30473 75794 40646 46692 57198 6754 63540
88253 90119 101527 846 103511 104190.
Po 250 zł. na nr. nr.: 20960 57701 59302
64705 79049 84723 92441 95076 95498 970 97338
97613 815 99345 100684 107224 549 113269
115219-125859 128657 147043 481.

Tomczyńskim na czele, rzucił się w oczy liczący udział najpoważniejszych obywateli Nowogomiasta, którzy jawnie manifestowali swoją obecnością sympatię dla Zw. Strzeleckiego i Zw. Pracy Obywatelskiej Kobiet. Uroczystość w sali Hotelu Polskiego rozpoczęła się przemówieniem ob. prezesa Kulikowskiego, który przywitawszy przedstawicieli Rządu, duchowieństwa, gości i członków przełamał się następnie ze wszystkimi opłatkiem. W międzyczasie chór strzelecki odśpiewał udatnie kilka kolend, po których nastąpiło doskonałe przemówienie pow. prezesa Związku Strzeleckiego p. inspektora szkolnego Woźniaka, który m. in. wyjaśnił zgromadzonym, jakim prawem Rząd organizuje „strzelca” w ogóle, a na Pomorzu, zagrożonym przez re-

wizjonistyczne akcje niemieckie, w szczególności. Po przemówieniu p. inspektora Woźniaka, zabrała głos przewodnicząca Zw. Pracy Obywatelskiej Kobiet p. Kulikowska, która podkreśliła rolę kobiety polskiej w życiu społecznym i obronie Państwa. Przemówienie p. Kulikowskiej nagrodzone zostało rzeszłymi oklaskami. Po zakończonej uroczystości braci strzelecka wspólnie z paniami Zw. Pracy Ob. Kobiet oraz z zaproszonymi gośćmi puściła się w tany przy akompaniamencie muzyki strzeleckiej.

Całość dzięki znakomitej organizacji zarządu Zw. Pracy Kobiet z p. Kulikowską na czele, wypadła nad wyraz podniosła, pięknie i udatnie, pozostawiając niewątpliwie wśród uczestników niezatarte wrażenie.

Jak pomysłowy „inżynier” zarabiał na naiwnych

Jednym z przeliczných sposobów, jakimi posługują się oszuści w celu „wylapywania” naiwnych, są ogłoszenia w prasie. Jak wiadomo, wydawnictwa zasadniczo nie odpowiadają za dział inseratów, gdyż stwierdzenia, czy oferowane przez ogłaszającego się warunki zgadzają się z rzeczywistością, jest fizyczna niemożliwością. Z tych też względów decyzja i ewentualne ryzyko są zależne wyłącznie od krytycyzmu czytelnika.

Przed niedawnym czasem pojawił się w Bydgoszczy znów tego rodzaju „przedsiębiorca”, który przez ogłoszenia w jednym z miejscowych dzienników, zamierzał „dorobić się” nie mniej i nie więcej — jak na znaczkach, załączonych przez zainteresowanych na odpowiedź. Chodzi tu o niejakiego 35 letniego Jana P. z Bydgoszczy, podającego się za „inżyniera”

Otóż tenże to pan „inżynier” w połowie grudnia ubiegłego roku ogłosił w miejscowej prasie, że poszukuje 2 ksiązkowych i kilka biuralistek, do mającego niebawem powstać przedsiębiorstwa, jakiejś filii czechosłowackiego concernu węglowego. Pod obiedym inserattem, nie wymagającym od kandydatów na przyszłych pracowników żadnych kaucyj, czy po-

rzeceń — był dopisek, by załączyć 40 groszy w znaczkach na „odpowiedź”. Wkrótce w rękach pomysłowego „inżyniera” znalazło się kilkadziesiąt ofert — oczywiście z żądaniem znaczkami, które bezrobotni, dla uzyskania zajęcia z całym zaufaniem załączali. Ponieważ wydrukowanie ogłoszenia (drobne) nie było kosztowne, „panu inżynierowi” zostało na czysto kilkanaście złotych.

Gdy jednak nikt z ubiegających się o posady, nie uzyskał nawet odpowiedzi (a co tu mówić dopiero o posadzieli) — jeden z „nabranych” w ten sposób kandydatów powiadomił o wszystkim policję. I tu wyszło na jaw, że cały intratny interes, wraz z przedsiębiorstwem i filją — były tylko w fantazji „inżyniera”, — który przyparty do muru nie mógł się nawet w „gitymować z posiadania dyplomu inżynierskiego.

Niechybnie pomysłowy „pan inżynier” odpowiadałby za swój dowcipny kawał przed sądem, gdyby poszkodowani nie zrzekli się swoich pretensyj, zapłacując sobie 40 groszowe straty na „koszty” doświadczenia, które być może ustrzeże ich w przyszłości od większego „wpadunku”.

Wycieczka Polskiego Touring Klubu na światową wystawę w Chicago

Polski Touring Klub, Delegatura Wojewódzka w Poznaniu, przystąpi do zorganizowania dla całej Polski wycieczki na światową wystawę w Chicago. Program tej wycieczki oparty na porozumieniu z pokrewnymi organizacjami turystycznymi w Ameryce, opracowany jest tak, że prócz zwiedzenia wystawy daje możliwość uczestnikom poznania Ameryki w sposób możliwie najobszerniejszy, więc i zdobyci techniki i ruchu oszałamiającego na drogach i ulicach i życia Amerykanów nie tylko w wielkich miastach ale i na prowincji. Prócz tego ci zśród uczestników, którzy pragnęliby poznać poszczególne dziedziny życia amerykańskiego, — więc inżynierowie, architekci, oficerowie, artyści, profesorzy, przyrodnicy, lekarze dentyści, kupcy, przemysłowcy w szczególności eksporterzy, czy importerzy, itp. przejdą pod opiekę specjalnych komitetów, które zajmą się niemi

jak najserdeczniej i umożliwią im jak najdokładniejsze poznanie danej dziedziny. Ceny za udział w tej wycieczce rewelacyjnie niskie, dzięki zniżkom, które Polski Touring Klub zdołał uzyskać dzięki pomocy wspomnianych organizacji amerykańskich.

Wogóle program tej wycieczki tak dalece odbiega od powszechnie przyjętych szablonów, że wszyscy, którzy mają zamiar wybrać się na tę wystawę winni zaznajomić się z nim i to jak najrybniej, gdyż możliwość wybrania się do Ameryki jest zależna od uzyskania wize amerykańskiej, które to uzyskanie jest połączone z długotrwałymi formalnościami, zabierającymi nie raz kilka miesięcy. Po wyczerpującej informacji można się zgłosić do najbliższej Delegatury Wojewódzkiej lub pod adresem: Polski Touring Klub oddział w Bydgoszczy, Piotra Skargi 13 telefon 1559.

G N I E W

— Zebranie Zarządu Bractwa Kurkowego. Dnia 10 b. m. odbyło się zebranie Zarządu Bractwa Kurkowego w Gniewie, w sprawie przetargu dzierżawy strzelnicy. Do przetargu zgłosiło się 6-ciu reflektantów. Zarząd po podaniu reflektantom warunków, zastrzegł sobie prawo wyboru reflektującego, niezależnie od podanej przez niego ceny dzierżawy, a samą decyzję przyjęcia dzierżawy odroczył do 17 b. m. w celu zasięgnięcia opinii o reflektantach. Dotychczasowy kontrakt dzierżawy kończy się z dniem 1 kwietnia b. r.

— Posiedzenie Rady Miejskiej. Dnia 10 bm. odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej. Po zakończeniu posiedzenia i odczytaniu protokołu przyjęto do wiadomości sprawozdania z posiedzeń Rady za rok 1932. Jako przewodniczącego Rady Miejskiej wybrano p. Ludwiga, a zastępcę p. dyr. Malolepszego. Na sekretarza Rady wybrano p. Tramowskiego, na zastępcę p. Ziółkowskiego. Do Komisji administracyjnej zostali wybrani pp.: Tramowski Feliks, Jahnke Ewald, Ziółkowski Władysław, Gładkowski Jan; do Komisji finansowej pp.: Borzeszkowski Franciszek, Kozłowski Aleksander, Pelzer Paweł i Kazanowski Wiktor; do Komisji rewizyjnej pp.: Malolepszy Antoni, Tramowski Feliks, Goc Sta-

nisław i Pelzer Paweł; do Komisji administracyjnej Magistratu pp.: Tramowski Feliks, Ziółkowski Władysław; do Komisji finansowej Magistratu pp.: Borzeszkowski Franciszek, i Pelzer Paweł; do Komisji reżeni pp.: Rosiński Walenty, Goc Stanisław, Borzeszkowski Franciszek, Rogowski Alfred i Wieso Roman; do Komisji gazowni i wodociągu pp.: Jahnke Ewald, Ziółkowski Władysław, Tetzlaff Klemens i Rogowski Alfred; do Komisji budowlanej pp.: Schulz Artur, Biały Jan, Grubczyński Andrzej i Nowacki Antoni; do Komisji opieki społecznej pp.: Wańtowski Ksawery, Szwarzowa, Edm. Grubczyński Andrzej, ks. prob. Kurowski; do Komisji upiększenia miasta pp.: Goc Stanisław, Widzowski Franciszek i Bylicki Paweł. W sprawie bezrobocia Rada Miejska postanowiła zwrócić się do obywateli m. Gniewu pp. Kleina, Tetzlaffa, Wicsego i Rexa o zajęcie się sprawą bezrobotnych i dopomożenie w pracy p. naczelniowi Gocowi, prowadzącemu dotychczas dzieła. W sprawie bekoniaru przyjęto do wiadomości sprawozdania członków komisji nadzorczej pp. Goca i Ludwiga, poczem po załatwieniu w interpelacjach spraw ogólnego znaczenia posiedzenie zamknięto. R.

W rodzinie

I wszędzie, gdzie zbiera się wiele osób, istnieje niebezpieczeństwo zarażenia się przez wdychanie rozświeczonych podczas kaszlu lub kichania zarazków. Chronić się zatem przed gripą, zapaleniem gardła i przeziębieniem zapomoga

pastylek
Panflavin

Do nabycia we wszystkich aptekach.

Ludzie są dziwni...

Ludzie są dziwni...
Placą po 25 groszy za przejazd tramwajem, wiedząc, że na piechotę zajdą prędzej na miejsce przeznaczenia!

Placą po kilka złotych żeby zobaczyć w teatrze jak małżeństwo się kłóci, chociaż to samo mogą mieć codziennie w domu — zadarmo! Placą po 40 złotych miesięcznie służąc za to, że im tłucze wszystkie talerze!

Wyjeżdżają do kosztownych uzdrowisk, że by np. brać kąpiele błotne, jak gdyby błota nie było poddostatkiem dokoła (zwłaszcza na wiosnę).

Placą bająnskie beznoży na wyjazd zagranicę, potem tylko, żeby wysłać z Paryża pocztówkę do znajomych.

Ale te wszystkie dzwawstwa i śmieszności można jeszcze jako tako wyrozumieć i wybaczyć pobłażliwie.

Co jednak jest wręcz nie do pojęcia, to fakt, że nie brak i takich ludzi, którzy palą papierosy ustnikowe! Zwiększają oni wydatki, bo papierosy ustnikowe są drogie! Zmniejszają przyjemność — bo zamiast samego tytoniu, palą i papier.

Popielają zamach stanu na cudowne, mądre, wykwiłtne eleganckie cygarniczki, które marnują się beużytecznie po kieszeniach i szufladach, podczas gdy oni — ci dziwni ludzie, pozostawiają wszędzie stopy niedopalków i zmarowanych tutek.

Trzeba zacząć poprawę. Palacze mają piękny teren popisu. We własnym jak i ogólnym interesie powinni przeprowadzić zwycięską walkę z papierosem ustnikowym. Papieros bowiem bezustnikowy jest bez konkurencji.
T. M.

Udzielenie pozwoleń na obrót kompensacyjny

W ostatnich czasach zgodnie z życzeniami sfer zainteresowanych min. przem. i handlu udziela pozwoleń na transakcje kompensacyjne importowe nie tylko w zamian za równowartościowy eksport, lecz także w pewnym zmianym procencie, w zamian za pokrycie dawniejszych zamrożonych należności polskiego eksportu do krajów stosujących restrykcyjne dewizowe.

Na rynkach zbożowych

Na lokalnych rynkach zbożowych w Wielkopolsce i na Pomorzu nastąpiła dalsza, tym razem graniczna z załamaniem się cen, obróćka ogólnego poziomu notowań, pozostająca — zresztą w ścisłym związku ze spadkiem cen zbóż na rynkach międzynarodowych. Szczególnie poważnej przecięta uległy ceny owsa i pszenicy. Gdy przeciętne ceny pszenicy wynosiły na poznańskiej giełdzie zbożowej w listopadzie 23,08 zł, to przeciętna w ostatnim tygodniu grudnia wynosiła już tylko 21,37 zł. Przeciętne ceny w tych samych terminach przedstawiały się dla żyta 14,62 zł (11) 13,77 zł (12 — ostatni tydzień), jęczmienia przem. 14,28 zł (11) — 13,37 zł (12 ost. tydzień) owsa 13,80 (11) — 10,95 zł. (12 ostat. tydzień).

Programy radiowe

Poniedziałek, dnia 16 stycznia.

Warszawa 11.58 Sygnał czasu Hejnał z Krakowa; 12.10 Płyty gramof. 15.10 Komunikat Państw. Inst. Eksport. 15.25 Przegląd komunikacyjny; 15.35 Skrzynka pocztowa; 15.50 Piosenki w wykonaniu chóru Dana i M. Fogga; 16.25 Francuski (kurs elem.) 16.40 „Jak walczyć poszczególne państwa z deficytami budżetowymi” (z cyklu „Zagadnienia gospodarcze”, wygłosi p. W. Lewanowski; 17.00 Koncert kameralny; 18.00 Muzyka lekka; 18.50 Rozmaitości; 19.20 „Skrzynka rolnicza” wygłosi inż. W. Tarkowski; 19.30 „Na wiodokregu” 20.00 Transmisja ze Lwowa. Opera — „Straszny Dwór” St. Moniuszki. W przerwie po I akcie Skrzynka pocztowa techniczna, omówi p. W. Frenkiel; W przerwie po II akcie wiadomości sportowe: 23.35 Muzyka taneczna.

Dnia 14 stycznia zmarł w Bogu
s. p.

Dr. Franciszek Kubacz
były prezes Gminy Polskiej i członek Rady
Delegatów w Gdańsku.

Pograżeni jesteśmy w żalobie, bo zmarł człowiek wielkich
zasług dla ludu polskiego w Gdańsku.

Pamięć Jego trwać będzie wśród nas jako wzór gorliwego
patrioty.

Wieczny odpoczynek racz Mu dać Panie.

Gm na Polska w W. M.
Gdańsku. E. V.
Zarząd i Rada Delegatów.

s. p.

Dr. Franciszek Kubacz

współzałożyciel i pierwszy prezes Macierzy S. koinej
w Gdańsku.

Zmarł w Bogu dnia 14 bm. 1933 r. o godz. 17.

Niech spoczywa w pokoju!

**Zarząd Macierzy Szkolnej
w Gdańsku. E. V.**

Zmarł w Bogu

s. p.

Dr. Franciszek Kubacz

były poseł na sejm gdański

Jego praca parlamentarna była świadectwem wielkiej miłości dla sprawy
polskiej i dla ludu polskiego.

Cześć Jego pamięci!

Koło Polskie w sejmie gdańskim.

TORUŃ

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 17 stycznia o godz. 12 licytować będą u spedytora Sadeckiego za gotówkę najwięcej dającym: całkowite urządzenie składu technicznego jak: różne kurki, 98 łączników do pasów szynowych, 12 kg konopl, 72 klap skórzanych, 47 natłoczków skórzanych, 60 pierścieni do konwi, mleczarskich, 10 oliwiarek szklanych, 15 śrub Jaksona, węże do wody, smarownice, 700 gr brutto śrub do elewatorów, szkło do gaśnicy, 103 klap gumowych do kompresów i wiele innych rzeczy.

Janowski, komornik sądowy.

Rej. nr. 2644/32

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 17 stycznia o godz. 11 licytować będą przy ul. Ks. Kujota 4 za gotówkę najwięcej dającym: autobus marki Ford; o godz. 12 u spedytora Sadeckiego: maszynę do szycia, leżankę, zegar, różne szafy, żyrandole, wieszak ścienny, obrazy, kompl. sypialnie, biurka, większą ilość krzesel, 6 luster ściennych, kanapy, firany, wagę kuchenną, lustro trzyczęściowe, 3 inzektory, 2 oliwiarki i wiele innych rzeczy.

Janowski, komornik sądowy.

Rej. nr. 2154/32

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 17 stycznia 1933 r. o godz. 11 przedpoł. sprzedawać będą u spedytora Sadeckiego za gotówkę: bufet, kredens, 6 krzesel dębowych, kanapę, obrazy, zegar stojący, sorwis nikiowy, repozytorja, tombanki, warsztaty i stół krawiecki, 574 tuz. guzików różnych, koszule męskie, ubrania używane, szale ogniotrwałe, maszynę do pisania, radioaparata 4-lampkowy, wielki basen żelazny do spirytusu na 5000 ltr, stara lokomobilę do miłocenia, garnitur gobelinowy, toaletkę dębową, stół dębowy, kasę rejestracyjną

Linde, komornik Sądu Grodzkiego.

2565/32

BYDGOSZCZ

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 16. 1. 33. o godz. 12 sprzedam w firmie „Rawa”, śniadeczkich 37 za natychmiastową zapłatą: 1 umywalkę z płytą marmurową i lustrem, i 2 stoliczki nocne.

Wierzbicki, komornik sądowy w Bydgoszczy.
Zlec. nr. 161/8

PRZETARG PRZYMUSOWY.

We wtorek, 17 bm. o godz. 11 przedpoł. sprzedam przy ul. Ujejskiego 23 st. nr. najwięcej dającym za gotówkę: 2 umywalki, 1 toaletę, 1 kozetkę, 1 bufet, 2 fotele, 1 stół i krzesło, 1 stolik, kanapę, 2 szafy, łóżko, 1 stolik, biurko, 1 fotel, 1 leżankę, 2 obrazy.

Malak, komornik sądowy w Bydgoszczy.
Zlec. nr. 18/8

GRUDZIĄDZ

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W środę, dnia 18. 1. br. o godz. 10 sprzedawać będą za gotówkę najwięcej dającym w Grudziądzu przy ul. Nadgórznej 29/30: biurko, szafę do akt, 120 szt. drzewek bambusowych, 50 doniczek róż i 200 doniczek z kwiatami.

Dobrzański, komornik sądowy w Grudziądzu.
Nr. 650

PRZETARG PRZYMUSOWY.

We wtorek, dnia 17 stycznia sprzedawać będą w drodze przetargu przymusowego o godz. 10 w Lisich Kątach u p. Magrety: krowę; w Dusocinie: beczkę cynkową, piłę tarczową, krowę, 120 ctr żyta w słomie, żrebacka, bibliotekę, biurko z fotelem, stolik, kanapę, 2 fotele klubowe, 4 krzesła, garnitur marmurowy na biurko. Zbiórka licytantów o godz. 12 przed szkołą w Dusocinie.

Kowalski, komornik sądowy w Grudziądzu.
Nr. 649

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE. Co do majątku kupca Janusza Szulca z Bydgoszczy, właściciela firmy W. Szulc, skład jubilerski w Bydgoszczy, ul. Gdańska 3 wdraża się z dniem dzisiejszym, tj. z dniem 11. 1. 33. o godz. 12 w poł. postępowanie upadłościowe, ponieważ dłużnik uprawdopodobnił swoją niewypłacalność i wniósł o wdrożenie postępowania upadłościowego. Zarządcą masy upadłościowej mianuje się p. adwokata Heringa z Bydgoszczy. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 10. 2. 33. r. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzytelności, a także celem powzięcia uchwały co do kwestyi, wymienionych w § 172 ustawy o upadłościach, wyznacza się w niżej wymienionym Sądzie termin na dzień 26 stycznia 1933 r. o godz. 11 przedpoł., zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dzień 16. 2. 33. r. o godz. 11 przedpoł. Wszystkim, którzy posiadają jakiegokolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu, a nadto poleca się im, aby najpóźniej do dnia 28. 2. 1933 r. donieśli zarządcę masy o posiadaniu takich rzeczy i o tem, czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy.

IV. E. 9/33.

Sąd Grodzki w Bydgoszczy.

Z prawam szkół państwowych 8050
8-klasowe gimnazjum żeńskie
G. Winogrodzkiego w Wejherowie
orz. muje zapisy do wszystkich klas, poczynając od klasy 2-tej.
Przy gimnazjum wstępne klasy koedukacyjne, przygotowujące do gimnazjum nowego typu.

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE. Co do majątku firmy Gdyni Dom Tapet właśc. Klara Brychcy w Gdyni, ul. Starowiejska, wdraża się z dniem 11-go stycznia 1933 r. o godz. 12 postępowanie upadłościowe. Zarządcą masy upadłościowej mianuje się adwokata Wegnera w Gdyni. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 11. 2. 1933. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzytelności, a także celem powzięcia uchwały co do kwestyi, wymienionych w § 132 ustawy o upadłościach oraz celem zbadania zgłoszonych wierzytelności wyznacza się termin na dzień 27 lutego 1933 o godz. 10 przedpoł. w niżej wymienionym Sądzie pokój 33. Wszystkim, którzy posiadają jakiegokolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu a nawet poleca się im, aby najpóźniej do dnia 11. 2. 1933 donieśli zarządcę masy o posiadaniu takich rzeczy i o tem, czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy

7 E 14/33

Sąd Grodzki w Gdyni.

Tani tydzień sprzedaży SERA

od 13 do 20 bm.

Ser kremowy (do smarowania chleba) w opakowaniu 1/4 kila

Twaróg deserowy (do smarowania gotowy w opakowaniu 1/4 kila

Twaróg jadalny Romadur pełnotłusty Romadur półtłusty Ser limburgski pełnotłusty

Camenbert pełnotłusty Ser śniadalny Ser miękki Ser tyłżki pełnotłusty

Ser tyłżki półtłusty etc. 9892

własne fabrykaty

Dwór Szwajcarski

spółdz. z ogr. odp.

Mleczarnia i fabryka sera

własne miejsca sprzedaży:

Bydgoszcz, Jackowskiego 26, Gdańska 66, Długa 28, Plac Poznański 2, Hetmańska 2, Rycka 3.

Sprzedaz hurtowa tylko

Jackowskiego 26.

Zwózki

Transport mebli

przeznaczony

własne wozy meblowe

magazynowane

w własnych zdrowych jasnych, suchych magazynach

Ekspedycje

towaru i bagażu wykonuje

najbardziej

Lućwik Szymański

Toruń 8407

Zeglarska 3. telef. 909

Teatr Polski w Toruniu Repertuar

W poniedziałek, dnia 16 bm. teatr nieczynny.

We wtorek, dn. 16 bm. o godz. 20-tej

„Moja panna młoda”

Komedja w 3 aktach L. Verneuil'a.

Leg. zniżkowe 33 proc.

W środę, dnia 18 bm. o godz. 20-tej

„Skiz”

(Najwyższy atut)

Komedja w 3 aktach G. Zapolskiej,

Leg. zniżk. 33%

W piątek, dnia 20 bm. o godz. 20-tej

przedstawienie dla wojska

„Z”

(Najwyższy atut)

Komedja w 3 aktach G. Zapolskiej

Abonamenty i passepportout nieważne.

ODZIEŻ balowa i wieczorowa
czyści chemicznie najszybciej i najtaniej
9963

„BARWA” Kalamajskiego Toruń
ul. Szeroka 21.

Przysposabiam do egzaminów, udzielam

lekcyj
francuskiego, angielskiego, niemieckiego i gry na fortepianie. Adamski, Sukienicza 4. Toruń 8013

Nadeszły!!!
grzyby litewskie w najlepszym gatunku 1/2 kg. 7.— zł. Polecam makaron włoski.

ARCZEWSKI
Toruń, Chelmińska przy Rynku. 9956

Od 17 bm.
sprzedawać będą w Grudziądzu przy ul. Mickiewicza 7, cukierki, czekoladę, kakao, herbatę i t. d. **Ceny zniżone.** Szczeblewski, zarządcą masy upadłościowej.

Futra
najsolidniej wykonuje polak, chrześcijanin, najpopularniejszy na Pomorzu iachowic. **Stanisław Rudak** Bydgoszcz, Dworcowa 70

Okazja!
Sprzedam korzystnie: masaż elektr., futra: piżmowe i szopy, sypialnie małow. białe, oddzielne stoły, krzesła, łóżka meblowe i żelazne, obrazy i lustra, maszyny krawieckie, radio 3 i 4 lampowe, rowery, płaszcze i detki rowerowe, kornet nikiowy, garderobę, obuwie i wiele innych przedmiotów.

Sklep Okazyjny
ul. Narutowicza 15 w Grudziądzu. 8067
Od 1-go stycznia sklep przeniesiony zostanie na ul. Groblową 3 (obok rybnego rynku).

Mięsokanie
pokój z kuchnią wydzierżawia (rok z wózy) Toruń, Podmurna 44. 9963

Poszukiwana **biuralistka**
ze znajomością buchalterji. Dokładny życiorys i odpisy świadectw kierować do Administracji „Gazety Morskiej”, Gdynia pod „Biuralistka”.

UWAGA:
Pierwszorzędna obsługa
przez fachowców z Polski w salonie fryzjerskim dla pań i panów naprzeciw dworca w hotelu „EDEN” **GDANSK.**
Ceny zupełnie niskie.

Zanim
kupisz nowe, obejrzyj używane łóżka, stoły, szafy, matra, rowery, maszyny do szycia, patelony, futra, otocerski marynarski helm mundur galowy, kilimy, płaszcze, ubrania, obuwie, powózka parokonna, sortownice do kaszy, teodolit uniwersalny, opalograf, motocykl, maszyny do krajania papieru oraz wszelkie używane rzeczy za bezcen.

„OKAZJOPOL”
Grudziądz, Pl. 23 Stycznia 28 i „Stala okazja” Bydgoszcz, Gdańska 10

Obiady
smaczne z 3 dań 80 gr. Toruń, Nowy Rynek 5, J. Górný, 9878

ODZIEŻ balowa i wieczorowa
czyści chemicznie najszybciej i najtaniej
9963

„BARWA” Kalamajskiego Gdynia
ul. 10-go Lutego 60a

Jadalnic
sypialnia, kuchnia. Grudziądz, Spichrzowa 53 (obok Magistratu). Ceny niskie. Wykonanie pierwszorzędne. 9945

Sport i Kultura Fizyczna

Nr. 3.

Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy

Rok IV.

Bilans sportu polskiego za rok 1932

(Dalszy ciąg).

AUTOMOBILIZM

Automobilklub Polski nie wykazał w roku sprawozdawczym żywej działalności.

GRY SPORTOWE

Gry sportowe w Polsce wykazały dalszy rozwój wszcz. Liczba czynnych zawodników wzrasta coraz bardziej. W ub. roku przeprowadzono mistrzostwa Polski we wszystkich działach. Tytuły mistrzów zdob. w siatkówce męskiej ŁKS, w siatkówce kobiecej AZS Warszawa, w koszykówce męskiej AZS Poznań, w koszykówce kobiecej IKP Łódź, w Hazenie ŁKS, w Szczypiorniaku AZS Poznań.

LOTNICTWO

Nasze lotnictwo święciło w ub. roku niebywałe tryumfy. Do największych sukcesów w dziejach lotnictwa polskiego zaliczyć należy zwycięstwo s. p. Zwirki w Międzynarodowym Raidzie dookoła Europy. Poza to wielki sukces odniósł por. Karpiński lotem nad trzema kontynentami.

STRZELECTWO

W ub. roku odbyła się jedyna międzynarodowa impreza strzelecka, a mianowicie mecz korespondencyjny Polska—Estonia. Mecz — jak wiadomo, wygrała Estonia.

LUCZNICTWO

Nasi lucznicy odnieśli w ub. roku szereg sukcesów. Do największych należy zdobycie drużynowego mistrzostwa świata na międzynarodowych zawodach w Warszawie.

MOTOCYKLIZM

Motocykliści urządzili w ub. roku dwie wielkie imprezy. Na zawodach w Poznaniu o wielką nagrodę i mistrzostwo Polski (Grand Prix) tytuł mistrza zdobył Schreiber. Na mistrzostwach Polski na torze żużlowym w Katowicach triumfował Breslauer.

HOKEJ ZIEMNY

Polski Związek hokeja na trawie nie wykazał w ub. roku żadnej działalności.

GIMNASTYKA

Gimnastyka polska znajduje się na dość wysokim poziomie. Najwięcej gimnastyków posiada Sokół. Organizację tę należy również uważać za mistrza Polski w tej dziedzinie i na zawodach międzynarodowych gimnastycy Sokół zawsze reprezentują barwy Polski. Liczba gimnastyków w roku ub. znacznie wzrosła.

PING-PONG

Ping-pong rozwinał się w ub. roku bardzo silnie i obecnie istnieją już liczne kluby ping-pongowe we wszystkich okręgach. Najlepszych ping-pongistów posiada Łódź. Na dalszych miejscach znajdują się: Warszawa i Lwów. Toruń również rozwinał w roku ub. silną działalność.

Nieoficjalny rekord Polski w podnoszeniu ciężarów padł w Bydgoszczy

W tych dniach mistrz Polski w wadze półciężkiej, Franciszek Gęstwiński ustanowił w obecności zwolnionej komisji nowy rekord Polski w dźwiganiu ciężarów oburącz 100 kg (wyciskanie). Nieoficjalny ten wynik wymaga zatwierdzenia, niemniej jednak świadczy on o wysokiej klasie Gęstwińskiego.

Nowy pływacki rekord Europy

W Lipsku miejscowy pływak Trenscheł zatakował rekord niemiecki na 400 m, na znak próba udało się świetnie. Trenscheł osiągnął wspaniały czas 5:44,8 bijąc nietylko rekord niemiecki, ale i rekord Europy. Dotychczasowy rekord wynosił 5:47,2 i został ustanowiony przez Anglika Trippeta w 1931 roku.

PLYWANIE

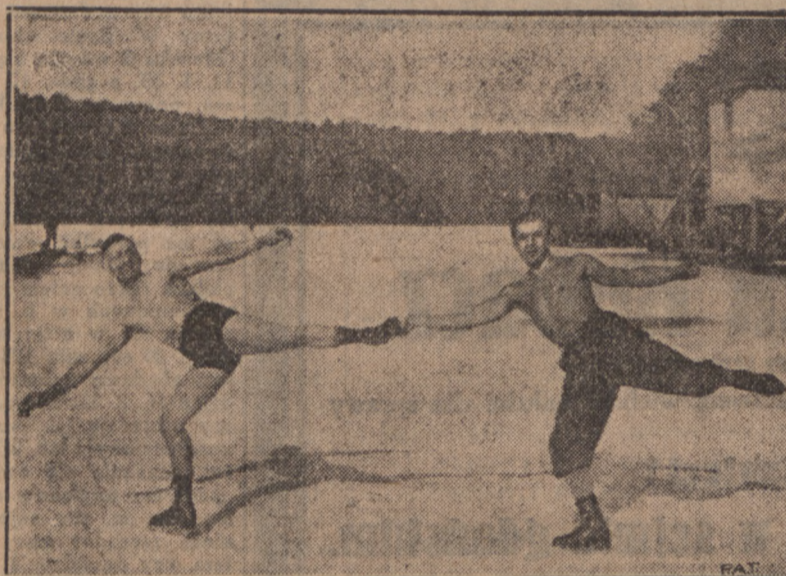
W roku 1932 nie było ani jednej imprezy międzynarodowej. W mistrzostwach krajowych pobito dziesiątki rekordów krajowych. Mimo to daleko nam jeszcze do klasy światowej. Ujawniło się to szczególnie plastycznie w udziale naszego najlepszego pływaka Karliczka w międzynarodowych zawodach pływackich w Berlinie, na których nie odegrał żadnej roli.

ZAPASNICTWO

W zapasnictwie tytuły mistrzów Polski zdobyli (w kolejności wag od koguciej): Ganzera, Smałoch, Gąsior, Kiela, Galuszka, Lutowski, Puciata.

Zapaśnikami naszym daleko jest do poziomu światowego. Mimo to zapaśnicy Warszawy święcili niedawno znaczny sukces, bijąc drużynowego mistrza Austrii, wiedeński Haikoah, w stosunku 10:9 (Dokończenie).

Ze sportu łyżwiarstwa

Do najpopularniejszych sportów zimowych należy łyżwiarstwo, które na całym świecie ma miliony zwolenników. Niektórzy łyżwiarze do chodzą do fantastycznej wprost sprawności, wykonywując na lodzie niezwykle ewolucje. — Na zdjęciu naszym widzimy parę łyżwiarzy berlińskich w efektownej jeździe figuralnej na lodzie.

Skandal na torze hokejowym w Bydgoszczy

Gracze toruńscy chronią się do szatni przed napaścią publiczności

(k) W niedzielę, 15 b. m. odbyło się na torze hokejowym bydgoskiej „Polonji” na Boćkowie pod Bydgoszczą towarzyskie spotkanie pomiędzy drużyną T. K. S. Z. a miejscową „Polonją”. Zawody od początku były prowadzone w nadzwyczaj napiętej atmosferze, wśród ustawicznych wrzaw okrzyków publiczności pod adresem graczy toruńskich. Sędzia, swoim nietaktownym zachowaniem się doprowadził do niesłychanych wyburzeń ze strony zarówno graczy jak i publiczności, która podstawiła na przykład przejeżdżającym graczom TKSZ. nogi. Rozwydrzona publiczność posunęła się do tego, że jednego z toruńczyków spoliczkowano, a gdy kapitan drużyny toruńskiej kazał graczom zejść z boiska, publiczność napadła na nich, tak że musieli schronić się do szatni.

Mecz zakończył się zwycięstwem Polonji 1:0. Bramka padła w drugiej tercji ze spalonego. Niesłychany ten wyburz sżowinistyczny publiczności jak i zachowanie się graczy Polonji odbiły się głośnym echem u władz hokejowych, które niewątpliwie wyciągną z tego jak najdalej dające konsekwencje.

Wszchłowieńska olimpiada zimowa ma się odbyć w Zakopanem

W Pradze bawił przez kilka dni prezes jugosłowiańskiego związku sportów zimowych dr Ivo Pirc, który pertraktował z przedstawicielami czeskiego związku narciarskiego o udział w mistrzostwach Jugosławii, które się odbędą w dniach 27 do 29 stycznia w Bledzie.

w ogólnie słowiańskiej igrzyska zimowe z udziałem Bułgarii, Czechosłowacji, Jugosławii i Polski. W tym celu dr. Pirc udaje się z Pragi do Krakowa celem pozyskania również Polaków. Prasa czeska proponuje, by słowiańskie igrzyska odbyły się nie w Jugosławii, tylko w Zakopanem.

Zwycięstwo i porażka Chmielewskiego w Sztokholmie

W Sztokholmie rozpoczęły się międzynarodowe zawody bokserskie z udziałem doskonałego boksera polskiego Chmielewskiego. Pierwszego dnia pięciarż polski spotkał się z Szwedem Flostromem. Mecz zakończył się zwycięstwem Chmielewskiego. Walka należała do jednej z najpiękniejszych wieczorów szwedzka w swoich sprawozdaniach sportowych.

Drugiego dnia przeciwnikiem Chmielewskiego był Szwed Oestling. Chmielewski zwyciężył walką poprzedniego wieczoru, sportowcy nie przegrał. Wocka, jak już podaliśmy w ostatniej chwili odwołał swój przyjazd.

Memorial s. p. por. Wóycickiego Przeszło 100 narciarzy na starcie

Zakopane, 16. I. (PAT). W niedzielę rozpoczęły się tradycyjne zawody o t. zw. memorial s. p. por. Wóycickiego. Odbył się bieg narciarski na 15 km. dla panów, 8 km. dla pań i juniorów, oraz 30 km. dla wojskowych i cywilnych. Warunki narciarskie względnie dobre.

Na starcie stanęło do biegu na 15 km. 100 zawodników, do biegu na 8 km. 25 juniorów i 13 pań. Do biegu na 30 km. — 10 zawodników.

Na 15 km. pierwsze miejsce zajął Marusarz Stanisław z sekcji narciarskiej Polskiego Towarzystwa Narciarskiego w czasie 1 godz. 2 min. 9 sek. Drugie miejsce zajął Skupień 1 godz. 2 min. 51 sek.

Mistrzostwa hokejowe Polski

Hokejowe mistrzostwa Polski rozegrane zostaną w Krynicy w dniach od 1 do 7 lutego. — Udział wezmą mistrzowie okręgów warszawskiego, krakowskiego, lwowskiego, wileńskiego i mistrz Polski, warszawski AZS. Pozostałe 4 okręgi: poznański, śląski, toruński i łódzki wyłonią dwie dalsze drużyny, po rozegraniu meczów międzyokręgowych Poznań — Śląsk i Toruń — Łódź. Ogółem w zawodach o mistrzostwo wezmie udział 7 drużyn. Rozgrywki odbędą się w grupach. Do pierwszej należeć będzie mistrz okręgu warszawskiego oraz zwycięzcy meczów Poznań — Śląsk i Toruń — Łódź. W skład drugiej wejdą: mistrzowskie drużyny Lwowa, Wilna, Krakowa i AZS Warszawa.

Mecze hokejowe

T. K. S. Z. — Polonja (Bydgoszcz) 3:0. (k) W ub. sobotę powtórzone zostały w Toruniu mecze o hokejowe mistrzostwo Pomorza pomiędzy powyższymi drużynami, ponieważ poprzedni mecz został uznany za towarzyski z powodu fatalnych warunków terenowych. Zwyciężył TKSZ. 3:0 (0:0, 2:0, 1:0), zdobywając bramki przez Suchockiego, Gumowskiego i Szczerbowski.

T. K. S. Z. Ib — G. K. S. 2:1.

(k) Towarzyskie spotkanie pomiędzy T. K. S. Z. Ib i G. K. S. zakończyło się zwycięstwem TKSZ. 2:1 (1:1, 0:0, 1:0). Bramki zdobyli dla zwycięzców Osmański i Falkowski, dla GKS. Stefanowicz. Sędzia p. Stogowski b. dobry.

T. K. S. Z. — reprezentacja Torunia 5:4. (k) Zamiast AZS. Poznańskiego TKSZ. gościli na torze miejskim reprezentację Torunia, którą pokonał 5:4 (5:0, 0:4, 0:0)! Gra nadzwyczaj szybka i ładna. Był to hokej w najlepszym wydaniu. Bramki dla TKSZ. strzelili Dolewski I. (2), Ramsey (2) i Gwóźdź, dla „repów”: Grenda (3) i Osmański. Stogowski skapitulował cztery razy, chociaż równie dobrze mógłby tego nie zrobić, gdyby tylko chciał. Sędziował świetnie p. Szczerbowski.

Bilans kanadyjskich hokeistów

Drużyna kanadyjska Edmonton Superiors rozegrała w tych dniach dwa dalsze mecze. — Ogółem podczas swego dotychczasowego tournée po Europie przegrała jedno spotkanie (z reprezentacją Francji 0:3) i zremisowała raz (z berlińskim BSC) 1:1. Wszystkie inne spotkania wygrała. Ogólny stosunek bramek wynosi 137:26 na korzyść Kanadyjczyków, przeciętnie zatem wynik każdego meczu brzmiał około 5:1.

Mecz bokserski Lipsk—Poznań

Międzymiastowy mecz bokserski Lipsk—Poznań ma się odbyć w Lipsku jeszcze w bieżącym sezonie prawdopodobnie w lutym. Wynik ostatniego meczu w Poznaniu brzmiał 8:8.

Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-linowej . . . 6,20 zł
w tekście w pierwszej stronie . . . 1,00 zł
na drugiej i trzeciej stronie 0,80 zł — w tekście . . . 0,50 zł
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
Drobne za słowo 15 gr. pierwsze słowo podwójnie.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki, komunikaty 50 gr.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki.
W Gdańsku za wiersze mm na stronie 7-linowej . . . 15 fen
. . . 50 fen
. . . 10 fen
Cześć za słowo 5 fen. — tytułowe . . . 10 fen
Przy sądowym śledzeniu należności rabat upada. Za terminowy druk przepiase miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny Wacław Górnicki w Toruniu, Mickiewicza 5.
Red. odpowiedzialny na Bydgoszcz Józef Dobroszyński Mostowa 6.
Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańskie Wilhelm Grimmann, Gdańsk, Kaszubskiej Marki 91, I. p.
Redaktor odpowies. na Gdynię Wiktor Meislinów Gdynia, Świętosiąńska.
Redaktor odpowiedzialny na Inowrocław Władysław Kowalkowski Inowrocław, Rynek 25.
Redaktor odpowiada. na Grudziądz, Józef Stancob, Grudziądz, Rynek 10/11.
Za ogłoszenia odpowiada administracja
Wydawcą: „Dziennik Pomorski”, „Dziennik Bydgoski”, „Gazeta Moraska”, „Dziennik Grudziądzki”, „Dziennik Kujawski”.
Nakładem . . . . .
Wydawnictwa Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu

Abonament miesięczny wynosi
w ekspedycji miejscowych agencji . . . . . 3.— zł
z odeszaniem do domu w Toruniu . . . . . 3,40 zł
przez pocztę z odeszaniem . . . . . 3,36 zł
bez opak. . . . . 4,50 zł
w Gdańsku przez pocztę . . . . . 2,30 zł
z odeszaniem w administracji wprost gd z zagranicą . . . . . 7.— zł
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie strajki). Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.